

Omakoti

**Asianajotoimisto
Niinimäki & Enroos Oy.**

Tuusantie 1, Nummela
Puhelin (09) 2224 522
asianajotoimisto@niinimaki-enroos.fi
www.niinimaki-enroos.fi

Kiinteistöasiat vuodesta 1982

LÄNSI-UUSIMAA » NUMERO 4/2024 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 16. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Käyttövesiputkien remontti vie vain muutamia päiviä

Tukea öljylämmityksen
vaihtamiseen on vielä saatavilla

12

Koti mukautuu
iän tuomiin tarpeisiin

24

Suuremmat säästöt

Scanofficen lämpöpumput alueellasi toimittaa

Vihdin LVI Oy, Haavistontie 32, 03400 Vihti
Puh. 0500 475 015, www.vihdinlvi.fi

AUTOMAALAAMO - BILMÅLERI

Maalaamo • Kolarivauriot • Vahinkotarkastukset
...kaikille merkeille!

ColorTeam

www.colorteam.fi

p. 019 230646 | +358 447 760 133

Hitsaajantie 6, 10300 Karjaa

AVOINNA: Ma - To 7-16.30, Pe 7-16

**Toimittaa rakennuksille
kaikki tarvittavat kiviainekset.
Suorittaa maansiirtotöitä.**

**Puh. 0400 301 311
Kiviainestilaukset 0400 443 590**

www.ablindberg.fi

**OSAAVAA JA AMMATTITAITOISTA
RAKENNUS- JA SANEERAUSTYÖTÄ
UUDENMAAN ALUEELLA**

- Tilamuutokset
- Sisäremontit ja asunnon muutostyöt
- Julkisivuremontit ja maalaukset
- Sähkötyöt ja -asennukset
- Ilmalämpöpumppujen asennus
- Esteetön rakentaminen
- Vesivahinkokorjaukset

**RAKENNUSLIIKE
SUNDHOLM OY**

Unelmiesi ammattitaitoinen rakentaja

www.rklsundholm.fi

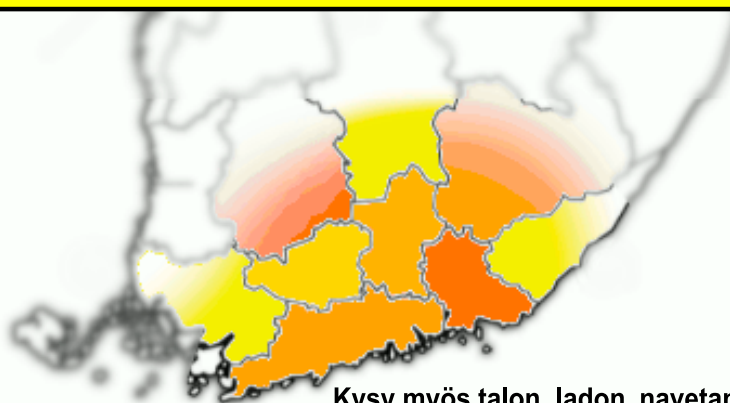
Hannu Saarela, 050 300 5356 | Tomi Saarela, 050 386 1631

**Noudamme autonromut
sekä muut metalliromut**

(min 500kg)

0400 322 922

Kysy myös talon, ladon, navetan tai
muun ulkorakennusten tms purkutarjousta
romurekka@gmail.com

**KAIKKI
MÄRKÄ-
HUOLLON
TYÖT!**

MYÖS KUIVAIMUTYÖT!

Sjöblom's

**Päivystys 24/7 045 186 8566
sjobloms@sjobloms.fi**

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2024	vko 6
Nro 2/2024	vko 13
Nro 3/2024	vko 23
Nro 4/2024	vko 38
Nro 5/2024	vko 45

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 18 000 kpl
Pientalot Lohjan, Ojakkalan,
Vihdin, Siuntion, Nummi-Pusulan
ja Kirkkonummen taajamissa.

Kustantaja
Media Potentia Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
p. 0400 772 229
www.mediapotentia.fi

Julkaisija
Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
nexme@toimisto.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri@mediapotentia.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@mediapotentia.fi

Mediamyynti
Media Potentian toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@mediapotentia.fi

Taitto ja
ilmoitusvalmistus
Media Potentia Oy
aineistot@mediapotentia.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuva
Freepik

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksista lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan.Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

Freepik

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 5 Ajankohtaista
- 6 Kemialliset epäpuhtaudet pientaloissa
- 10 Omakotitalon putkiremontti
- 12 Öljysäiliöiden poisto ja lämmitysjärjestelmän vaihto
- 16 Kodin turvallisuus
- 20 Syksyn pihatyöt
- 23 Lakipalsta
- 24 Ikäystävällinen koti
- 27 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta
- 28 Hyvinvointia syksyyn
- 30 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Elämä jatkaa kulkuaan

Suomalaiset ovat taas rohkaistuneet rakennuttamaan omakotitaloja – ainakin jos mittapuuna käytetään pohjalaisten talotehtaiden näkymiä. Ne raportoivat kesän alussa tilauskantansa piristyneen tuntuvasti sitten edellisvuoden.

Viime vuonna uusien omakotitalojen kauppa kyntikin historiallisissa pohjalukemissa. Yhtä vähän rakennusprojekteja oli vireillä viikoksi toisen maailmansodan aikana.

Mitä tästä rakentamisen käänteestä sitten voisi päätellä? Kenties sen, että vaikka taloudesta uutisoidaan aika ajoin ankeita näkymiä, se ei ole koko totuus. Synkeiden pilvienkin alla me ihmiset elellemme elämiämme, tapaamme ystäviä, uurastamme ja harrastamme – ja jotkut jopa innostuvat rakentamaan itselleen kodin.

Pienetkin asiat voivat olla hyvin merkittäviä, kun arvioimme elämän mielekkyyttä. Vaikka kaikkiin suuriin asioihin ei olisikaan siis mahdollista vaikuttaa, aina voi sentään pyrkiä iloitsemaan niistä pienemmistä.

Viettäköämme tänä vuonna siis pienten, mukavien asioiden syksyä!

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen

Päätoimittaja
Omakoti

Onko kaivovetesi puhdasta?

Porakaivojen pesu, huolto ja paineavaus

Lohjalainen - Edullisesti (porakaivon pesu alk. 1450€!) Muista kotitalousvähennys!

Kaivohuolto Rodas

040 750 3928 • kaivohuolto.rodas@gmail.com www.kaivohuoltorodas.fi

TILITOIMISTOPALVELUT YRITYKSELLESI YKSILÖLLISESTI JA LUOTETTAVASTI.

www.joiha.fi

Tarjoamme yksilöllisiä ja räätälöityjä taloushallinnon palveluita eri alojen pienille ja keskisuurille yrityksille.

Tutustu meihin!

Anna meidän auttaa sinua ja yritystäsi.

Keskilohjantie 11, 08150 Lohja | p. 045 343 6883 | joiha@joiha.fi

Herättääkö tuleva remontti kysymyksiä?

Omakotiasujan **palvelu** apunasi kaikkiin kodin tiloihin

Tule omakoti-
asujan rakentaja-
asiakkaaksi ja
avaa raksatili!

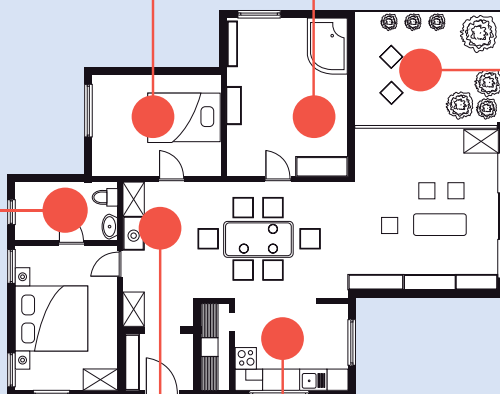
Tekstiilimatot ja -laatat

Kylpyhuonekalusteet

Seinänsisäiset suihku- ja
seinä-WC-ratkaisut

Terassilaatat

Vinyylilankut ja -laatat

Keraamiset laatat

Onnistumisen lähtöpiste.

Helsinki | Jyväskylä | Kuopio | Lahti | Oulu | Tampere | Turku | Vaasa | Vantaa | Katso kaikki myyntipisteet: www.laattapiste.fi/myymalat

» LYHYESTI

Turhautuminen remonttifirman etsimiseen on saanut 18 prosenttia asunnonomistajista luopumaan koko remontista

Suomalaisista asunnonomistajista 80 prosenttia ei ole tehnyt remonttia ilman palkattua apua. Silti moni tuntee haasteita yhteistyössä remonttiefirmojen kanssa.

Yleisin hankaluus remonttiefirmojen kanssa toimimisessa on hinnasta, aikataulusta ja tavoitellusta lopputuloksesta yhteismääräykseen pääseminen. Toiseksi yleisin hankaluus on sopivan remonttifirman löytäminen. Aikataulun pettäminen on kolmanneksi tavanomaisin hankaluus, tyytymättömyys lopputulokseen neljänneksi tavanomaisin. Viidentenä tulee kanssakäymisen firmojen kanssa.

– Liki joka kolmas asunnonomistaja on turhautunut sopivan remonttifirman etsimiseen. Heistä, jotka ovat turhautuneet remonttiammattilaisen etsintään, 58 prosentilla on koko remontti jäänyt sikseen, Remp-patorin palveluasiantuntija **Essi Niskanen** kommentoi.

Kaikista asunnonomistajista siis 18 prosenttia on luopunut remontoitavista siksi, että sopivan remonttifirman etsiminen on osoittautunut liian turhauttavaksi.

Tiedot selviävät Remppatorin helmikuussa tutkimusyhtiö Bilendillä teettämän tutkimuksen vastauksista. Tutkimukseen vastasi 1000 ihmistä. Vastaajat ovat 18–75-vuotiaita suomalaisia asunnonomistajia. Vastajista on naisia puolet ja miehiä puolet.

Tilastokeskuksen mukaan suomalaiset remontoivat vuonna 2022 asuntojaan keskimäärin 422 miljoonalla eurolla per kuukausi. 42 prosenttia asunnonomistajista sanoo, että tämänhetkinen yleinen talustilanne ei ole vaikuttanut heidän aikomuk-

siinsa remonttien suhteen.

Äideille ei soitella

45 prosenttia remontoijista aloittaa ammattiavun etsimisen googlettamalla. 22 prosenttia soittaa ensiksi kaverille. Naisista 7 prosenttia soittaa ensiksi isälleen – miehistä 2 prosenttia. Äideille ei soiteta ensimmäisenä käytännössä lainkaan.

Halu palkata ammattilainen kasvaa iän karttuessa. Seniorit palkkaavat nuorempia useammin ammattilaiset tekemään remonteja. Yli 62-vuotiaista 60 prosenttia luottaa remonttiasioissa ammattilaisen apuun.

– Vaikeimmaksi sopivan remonttifirman löytämisen kokevat suomalaisista pääkaupunkiseutulaiset. Heistä 64 prosenttia mieltää sen hankalaksi. Koko kansasta vastaava prosentti on 54. Muualla Etelä-Suomessa prosentti on 56. Vähiten hankalaksi asian kokevat itäsuomalaiset. Heistä yli puolet, 54 prosenttia, näkee osuvan ammattiavun löytämisen helpoksi, Niskanen kertoo.

Mitä pienempi paikkakunta on, sitä helpommin osaamisen jäljille pääsee soittamalla isälle tai kaverille. Sen sijaan isoissa kaupungeissa valinnanvaraa on paljon, mutta ei välttämättä ole samalla tavalla yhteisöllisyyttä. Siten päädytään heinäsuovaan, jossa googletus tarjoaa 30 remonttifirmaa.

– 9 prosenttia remontoijista käyttää palveluvuotoja, jotka on tarkoitettu remonttiefirmojen löytämiseen, Niskanen toteaa.

Nyt on eniten tarvetta maalaamiselle

57 prosenttia asunnonomistajista suunnit-

Freepik

telee tekemänsä asuntoonsa tai taloonsa jonkinlaisen remontin tänä vuonna.

– Eniten tarvetta on tällä hetkellä maalaamiselle. 47 prosenttia asunnonomistajista kaipaa sellaista. Toiseksi yleisimmin nähdään tarvetta kylpyhuoneen ehostamiselle. 31 prosenttia omistajista sanoo niin. Kylpyhuoneremontit tapaavatkin olla Suomessa yleisin remontti. Niitä tehdään Tilastokeskuksen mukaan yli miljardilla eurolla vuodessa, Niskanen kertoo.

Kannattaa hyödyntää tilaajavastuulaki

Yksi työkalu ammattilaisen valitsemisen avuksi on Luotettava Kumppani -palvelu. Luotettava Kumppani -palveluun kuuluva yrityk-

kaiset tietonsa ja osoittaa hoitavansa lain velvoitteet. Kuluttajalle hyödyllistä tietoa yrityksestä on muun muassa ennakkoperintäkisteriin kuuluminen, joka on edellytyksenä esimerkiksi kotitalousvähennyksen saamiseen. Luotettava Kumppani -yrityksiä kannustetaan liittämään omat tilaajavastuulain mukaiset tietonsa jo myyntiehdotuksiinsa.

Luotettava Kumppani -palvelua ylläpitää Vastuu Group. Palveluun kuuluu yli 74 000 suomalaisyritystä.

– Luotettava Kumppani on hyvä esimerkki uusista työkaluista, joilla helpotetaan asunto-omaisuuden kunnostamista. Luotettavien ammattilaisten löytämisen ja sopimusten neuvottelemisen ei tarvitse olla vaivalloista tai aikaa vievää. Haasteet ovat arkisia, ratkaisut voivat olla myös, Niskanen päättää.

Kuluttajan ei tarvitse huolestua kylmä- ja lämpöpumppualan lakimuutoksista

Ilmastoa voimakkaasti lämmittävien fluorattujen kasvihuonekaasujen eli niin sanottujen F-kaasujen päästöjä vähennetään merkittävästi uudella F-kaasuasetuksella, joka astui voimaan 11.3.2024. Sen seurauksena lämpöpumput ja kylmälaitteet siirtyvät vähitellen käyttämään ympäristöystävällisempiä, ilmastoa vähemmän lämmittäviä kylmäaineita.

Suurista muutoksista huolimatta ei nykyisten laitteiden käyttäjien eikä kuluttajien tarvitse olla huolissaan.

– Kuluttajan ei tarvitse olla huolissaan, sillä laitteita uusilla kylmäaineilla löytyy sitä mukaan, kun asetus vaatii, laitteet ovat yhtä luotettavia ja ne tuskin ovat kalliimpia. Myös vanhoja laitteita saa käyttää ja huoltaa, sanoo Suomen Lämpöpumppuyhdistys SULPU ry:n toiminnanjohtaja **Jussi Hirvonen**.

Vastaava tilanne on ammattikäytössä olevilla laitteilla.

– Olemassa olevan laitekannan ylläpito ja huolto on mahdollistettu uudessa asetuksessa eli nykyisten laitteiden käyttäjien ei tarvitse olla huolissaan omien laitteiden suunnitellun elinkaaren aikana, Suomen Kylmäliikkeiden Liiton toimitusjohtaja **Pauli Tarna** sanoo.

– Laitetarjontaan, laitteiden tehokkuuteen ja järjestelmien hintoihin kylmäaineiden muuttuminen ei aiheuta merkittäviä muutoksia, hän tiivistää.

Kylmä- ja lämpöpumppualalle uusi F-kaasuasetus tuo paljon muutoksia. Siksi alan koulutuksen kehittäminen on myös huomioitu uudessa lainsäädännössä.

– Alan toimijoilta vaaditaan paljon uutta osaamista. Lisäksi uuden F-kaasuasetuksen seurauksena kylmäaineita käsittelevien pätevyysvaatimukset laajenevat koskemaan kaikkia fluorattuja kylmäaineita ja vaihtoehtoisia, myös luonnollisia

kylmäaineita. Koulutus ja pätevyöitymisjärjestelmä muuttuvat vastaamaan uusia vaatimuksia, Tarna ja Hirvonen sanovat.

Lämpöpumppujen toiminta perustuu joko F-kaasuihin tai niille vaihtoehtoisin aineisiin, kuten luonnollisiin kylmäaineisiin. F-kaasuasetuksella ohjataan markkinoita kohti mahdollisimman ilmastoystävällisiä ja energiatehokkaita laitteita. Ympäristöministeriö kertoo sivuillaan, että uusien asetusten toimilla EU:n alueella voidaan välttää hiilidioksidiekvivalentteina noin 500 megatonnin päästöt vuoteen 2050 mennessä. Määrä vastaa noin kymmenkertaisesti Suomen vuoden 2022 kasvihuonekaasujen kokonaispäästöjä.

Lämpöpumppujen käyttö on kasvanut viime vuosina voimakkaasti. Taustalla on ollut energian hinnan nousu, mutta pidemmällä aikavälillä vielä merkittävämpi tekijä on vihreä siirtyminen ja pyrkimys hiilineutraaliin Suomeen.

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Huomio haitta- aineisiin ja kemiallisiin epäpuhtauksiin

Erilaiset haitta-aineet on usein huomioitava etenkin silloin, kun vanhempaan rakennukseen aiotaan tehdä korjauksia ja rakenteita avataan. Tehokas ilmanvaihto on kuitenkin hyvä keino vähentää sisäilman epäpuhtauksia niin vanhoissa kuin uusissakin rakennuksissa.

Rakennuksen sisäilmassa voi olla monia erilaisia kemiallisia yhdisteitä, jotka ovat peräisin muun muassa rakennuksesta ja sen materiaaleista, ihmisten toiminnoista rakennuksessa, puhdistusaineista sekä ulkoilmasta.

Tällaisia haihtuvia orgaanisia yhdisteitä eli VOC-yhdisteitä voi olla sisäilmassa satoja, toteavat sisäilmasiantuntija **Kirsi Säkkinen** ja korjausneuvoja **Hanna Kyrönviita** Hengitysliitto ry:stä.

– Yksittäisten yhdisteiden pitoisuudet ovat yleensä

pieniä, he kuitenkin lohduttavat.

Eri yhdisteiden terveysvaikutukset vaihtelevat

Haitta-aineilla tarkoitetaan rakennusmateriaaleissa olevia ja rakennusten korjaamiseen käytettyjä aineita, jotka on myöhemmin todettu ihmisten terveydelle tai ympäristölle haitallisiksi. Haitta-aineita ovat myös materiaa-

leihin imeytyneet, terveydelle tai ympäristölle haitalliset aineet. Yleisimpiä haitta-aineita pientaloissa ovat asbesti ja niin sanotut polysykliset aromaattiset hiilivedyt eli PAH-yhdisteet. Muita rakennuksissa olevia haitta-aineita ovat polyklooratut bifenyyliä eli PCB-yhdisteet ja raskasmetallit kuten lyijy.

Rakennusten rakenteiden sisältämät haitta-aineet ovat siis hyvin moninainen joukko aineita ja yhdisteitä. Yksittäisen aineen tai yhdisteen aiheuttamiin terveys-

vaikutuksiin vaikuttavat muun muassa yhdisteen ominaisuudet, pitoisuus, altistumisaika ja -reitti.

- Haihtuville kemiallisille yhdisteille altistutaan niiden olo-
muodon takia pääasiassa hengitysteitse. Tavallisesti suomalais-
sissa asunnoissa mitattavat yksittäiset yhdisteiden pitoisuudet
sekä yhdisteiden kokonaispitoisuudet ovat hyvin matalia, to-
teavat Säkkinen ja Kyrönviita.

– Suuremmissa pitoisuustasoissa haihtuvat kemialliset yhdisteet voivat kuitenkin aiheuttaa haju- ja viihtyvyshaitan lisäksi myös ohimeneviä terveyshaittoja: päänsärkyä, väsymystä ja erilaisia ärsytys- ja hengitysoireita.

Asbesti ja PAH-yhdisteet yleisimpiä haitta-aineita

Asbestia on käytetty laajasti erilaisissa rakennusteollisuuden materiaaleissa 1920-luvulta 1990-luvulle asti. Sitä on Säkkinen ja Kyrönviidan mukaan siten edelleen paljon rakennuksissamme.

Asbestipöly on hengitettynä terveydelle vaarallista ja sille altistuminen lisää riskiä sairastua vakaviin sairauksiin, kuten asbestoosiin ja keuhkosityöpään.

– Ehjää ja pölyämätöntä asbestipitoinen materiaali ei aiheuta vaaraa terveydelle, joten sitä ei tarvitse lähteä poistamaan rakenteista. Asbesti on kuitenkin huomioitava korjauksiin ryhtyessä.

Asbestin ohella yleinen haitta-aine asuinrakennuksissa ovat PAH-yhdisteet. Niitä sisältäviä materiaaleja kuten kivihiilipitkeä, kivihiiliterästä ja kreosoottijäätettä on käytetty rakennustuotteissa.

- Nämä tuotteet löytyvät tavallisesti talon rakenteiden sisäl-
tä esimerkiksi kosteuseristeinä. Lisäksi vanhat tervapahvit ja
-paperit saattavat sisältää PAH-yhdisteitä, kertovat Säkkinen ja
Kyrönviita.

Suomessa PAH-yhdisteitä sisältäviä tuotteita on käytetty rakennuksissa 1950-luvulle asti. Pelkkä PAH-yhdisteiden läsnäolo rakenteissa ei heidän mukaansa yleensä vaadi toimenpiteitä.

- Kun materiaali on ehjä ja ilmanvaihto toimii oikein, sisäilman riskit ovat pieniä. Joskus PAH-yhdisteet kuitenkin aiheuttavat hajuhaittoja ja näihin liittyviä oireita. Lisäksi terveydelle haitallisia PAH-yhdistepitoisuuksia saattaa vapautua sisäilmaan, kun vanhoja rakenteita lähdetään avaamaan.

Näissä tapauksissa tulee selvittää, miten PAH-yhdisteisiin liittyviähaittoja voidaan hallita esimerkiksi estämällä yhdisteiden kulkeutuminen asuinhuoneiden sisäilmaan. Jos rakenteita joudutaan purkamaan, on se tehtävä haitta-ainepurkuna.

Selvitä raskasmetallit tarvittaessa

Myös raskasmetalleilla on haitallisia vaikutuksia sekä ympäristöön että terveyteen. Niitä on käytetty sekä sisätila- että julkisivumaleissa, kattomaaleissa, ikkunoiden ja ovien puuosien maaleissa.

Säkkinen ja Kyrönviita kehottavatkin selvittämään maalin raskasmetallipitoisuudet, kun vanhoja maaleja aiotaan poistaa. Lisäksi julkisivujen ja parvekkeiden korjaustöiden yhteydessä saumausmassojen lyijypitoisuudet tulee selvittää.

Esimerkiksi vanhojen talojen ja kesämökkien voimakas, tunkkainen haju, niin sanotun mummonmökin haju, voi johtua puolestaan kloorianisolista.

- Kloorianisolit ovat haihtuvia yhdisteitä, joita syntyy sisäilmaan, kun kloorifenoleja sisältävät puunsuoja-aineet hajoavat mikrobiologisesti ajan kuluessa, selventävät Säkkinen ja Kyronviita.

Kloorifenoleita on käytetty runsaimmin 1930–1980-luvuilla. Jo pienetkin kloorianisoliin pitoisuudet voidaan haistaa, mutta hajusta huolimatta rakennuksessa ei ole välttämättä varsinaisia mikrobivaurioita. Haju tarttuu kuitenkin tiukasti tekstiileihin ja irtaimistoon.

- Hajua on erittäin vaikea, jopa mahdotonta poistaa. Raken-
nuksia irtaimistoinen on jopa hävitetty haiuhaitan vuoksi.

Vaikka haju toteaan usein hyvin epämiellyttäväksi, siihen ei yleensä liity oireita sisäilmassa esiintyvillä pitoisuustasoilla. Myöskään varsinaisia terveyshaittoja ei Säkisen ja Kyrönviidan mukaan tunneta. Kloorianisoleja voidaan nykyisin tutkia ja määrittää sisäilmasta sekä materiaaleista.

Haikka-aineet huomioitava korjaushankkeissa

Säkinen ja Kyrönviita muistuttavat, että mahdollinen asbesti ja muut haitta-aineet on aina huomioitava korjaus- ja purku-

Ostetaan metalliromua

Rauta, kupari, alumiini, ym.
Romuautojen virallinen vastaanottopiste.

ROMULIIKE SUOTULA OY

Jokelantie 601, 05470 Hyvinkää. P. 019 467 763, 0400-480 794
romuliike@suotula.fi

www.suotula.fi

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO

Reija Linnavuori

 Vihdinkatu 2, 08100 LOHJA
Matinraitti 14, 02230 ESPOO

 019 321 747

www.hammaslaboratoriologia.fi

Hammaslaboratorio

**Tanssin iloa
ammattitaidolla!**

LOHJAN ANSSIOPISTO

www.lohjantanssiopisto.fi
044 235 6668
info@lohjantanssiopisto.fi

Builderit

Saneeraus- ja rakennus- palvelut 20 vuoden kokemuksella

044 596 0240 | passi@builderit.fi | www.builderit.fi

www.pe-sahko.fi

PE-sähkö

Petri Nieminen ☎ 040 584 1641

SÄHKÖTYÖT LAIDASTA LAITAN ETELÄ-SUOMEN ALUEELLA

- **Kaikki sähköalan työt 30 vuoden kokemuksella**
- **Omakotitalot, teollisuus, maatalous**
- **Remontti- ja uudiskohteet**
- **Tunti- ja urakkaveloituksella, myös tarvikemyynti**

Freeplik

Ilmanvaihdolla suora vaikutus asumisterveyteen

Hyvä ja oikein toimiva ilmanvaihtojärjestelmä on raikkaan ja terveellisen sisäilman perusedellytys. Kirsi Säkkinen ja Hanna Kyrönviita muistuttavat, että ilmanvaihdon tehtävänä on poistaa sisäilmasta hiukkasmaisia ja kaasumaisia epäpuhtauksia ja kosteutta sekä tuoda raikasta ulkoilmaa sisälle.

Kodin oikein toimivalla ilmanvaihdolla pystytään siten laimentamaan kemiallisten epäpuhtauksien pitoisuuksia. Tarvittaessa ilmanvaihtoa voi myös tehostaa. Tehostus on tarpeen silloin, kun epäpuhtauksia ja kosteutta tuotetaan sisäilmaan erityisen paljon.

– On tärkeää, että kodin perusilmanvaihto on säädetty oikein. Ilmaa pitää tulla ja poistua asunnosta riittävästi eli ilmamäärät pitää tiloissa olla riittävät. Lisäksi ilmanvaihdon pitää myös olla tasapainossa.

Tämä tarkoittaa sitä, että poistuvan ilman tilalle pitää tulla riittävästi suodatettua puhdasta ilmaa korvaus- tai tuloilmaventtiileistä. Mikäli näin ei tapahdu, tulee korvausilmaa poistuneen tilalle muun muassa rakenteiden epätiivetyksien kautta. Tällöin rakenteissa mahdollisesti olevat epäpuhtaudet kulkeutuvat tehokkaasti sisäilmaan.

” Haitta-aineet vaikuttavat korjaussuunnitteluun ja korjaustyön purkuvaiheeseen.

töissä sekä rakennusjätteen lajittelussa ennen vuotta 1994 rakennetuissa rakennuksissa.

– Rakennuksessa on tehtävä haitta-ainekartoitus korjaussuunnitteluvaiheessa ennen korjaustöiden aloittamista, jos on syytä epäillä, että korjattavat rakenteet sisältävät haitallisia aineita. Haitta-aineet vaikuttavat korjaussuunnitteluun ja korjaustyön purkuvaiheeseen.

Haitta-ainetutkimuksella selvitetään, onko rakennuksessa haitta-ainepitoista materiaalia, missä materiaalia on ja kuinka paljon sitä on. Se sisältää aina myös lakisääteisen asbestikartoituksen. Tutkimus perustuu lähtötietoihin, muun muassa suunnitelma-asiakirjoihin sekä tarkempiin rakenneavauksiin ja laboratorioanalyyseihin.

– Jos tutkimuksen myötä rakennuksessa havaitaan asbestia tai haitta-aineita, purkutyö suoritetaan noudattaen voimassa olevia lakeja, määräyksiä ja tutkimuksien pohjalta tehtyjä suunnitelmia.

Kiinteistön omistajalla on ensisijainen vastuu rakennuksen haitta-aineiden selvittämisestä. Haitta-ainekartoituksen tekee koulutettu asbesti- ja haitta-aineasiantuntija eli AHA-asiantuntijat ja rakennusterveysasiantuntijat.

Yksinään kemiallisten epäpuhtauksien mittausta on Säkkinen ja Kyrönviidan mukaan yleensä riittämätön keino sisäilmaongelman selvittämiseksi. Niiden mittausta voidaan käyttää kuitenkin apukeinona kokonaisvaltaisessa tutkimuksessa.

– Usein kemiallisten epäpuhtauksien mittaukseen päädytään, kun oleskelutiloissa on tavanomaisesta poikkeavaa hajua, rakenteita tai materiaaleja, joiden epäillään sisältävän haitallisia yhdisteitä.

Materiaalipäästöjä on niin vanhoissa kuin uusissakin taloissa

Varsinaiset rakennuksen haitta-aineiksi kutsutut aineet ovat Säkkinen ja Kyrönviidan mukaan yleensä vanhemmassa rakennuskannassa esiintyvä ongelma. Materiaalipäästöistä johtuvia erilaisia haihtuvia kemiallisia yhdisteitä on kuitenkin paljon myös uusien, juuri valmistuneiden talojen sisäilmassa.

– Niitä tulee rakennus- ja sisustusmateriaaleista sekä kalusteista. Yleensä päästöt laskevat normaalitasolle noin puolessa vuodessa rakennuksen valmistumisen jälkeen, he kertovat.

Rakennus- ja sisustusmateriaaleja valitessa onkin heidän mukaansa suositeltavaa käyttää vähäpäästöisiä, Rakennustiedon luokittelemia M1-merkinnän saaneita tuotteita.

Uusien materiaalien lisäksi myös jo käytössä olevista ja vanhoista materiaaleista voi vapautua kemiallisia yhdisteitä lisääntyvässä määrin, jos ne ovat esimerkiksi liian korkeassa lämpötilassa, kastuvat tai tulevat teknisen käyttöikänsä päähän.

Sisäilman kemiallisten yhdisteiden pitoisuuksia voidaan kuitenkin pienentää tuulettamalla ja ilmanvaihtoa tehostamalla. Asiantuntijat muistuttavat, että tuuletus on toimiva apu myös uusien materiaalien päästöjen vähentämiseen. ■

Lisätietoja: Hengitysliiton kodin sisäilma- ja korjausneuvon-tapuhelin palvelee numerossa 020 757 5181 maanantaista torstaihin kello 9-15 sekä sähköpostitse korjausneuvokat@hengitysliitto.fi.

Tietoa M1-luokituksesta ja lista luokitelluista tuotteista löytyvät Rakennustiedon verkkosivuilta <https://ymparisto.rakennustieto.fi/rakennusmateriaalien-paastoluokitus>

Asbesti- ja haitta-aineasiantuntijoita sekä rakennusterveysasiantuntijoita löytää osoitteesta www.sertifikaattihaku.fi.

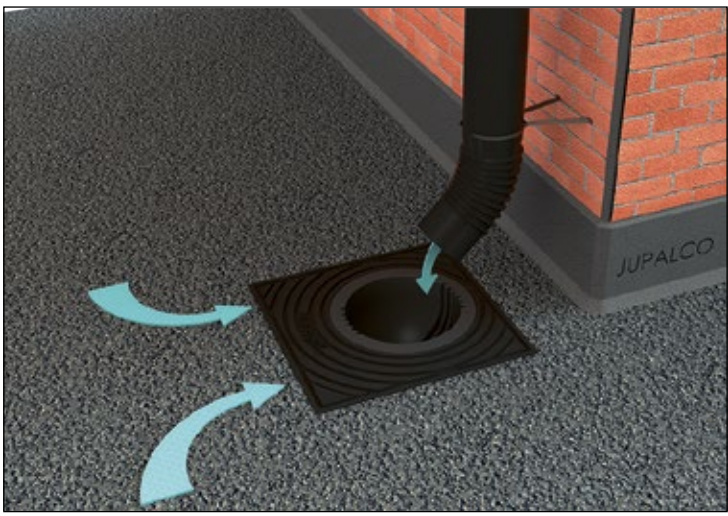
Viimeistele pihasi JUPALCO-valurautakansistoilla

Esimerkki 1. Rännisuppilon parannus

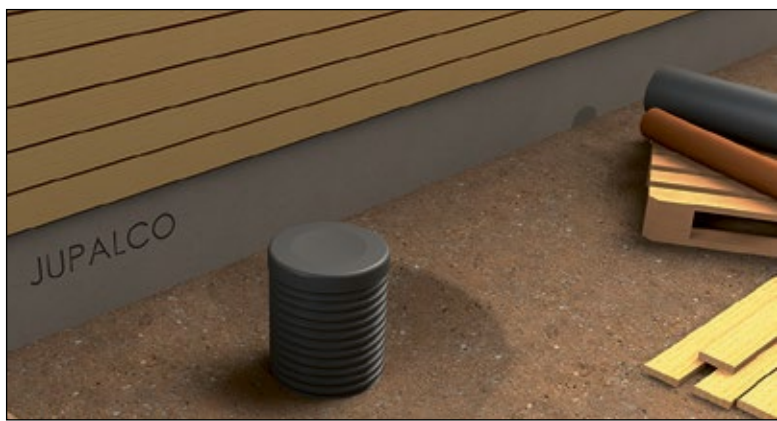

Lähtötilanne: Muovinen rännisuppilo on asennettu rakentamisen ensivaiheessa. Ongelmana on, että ratkaisu ei poista sadevesiä rännisuppilon ympäriltä. Tämä ratkaisu kaippaa viimeistelyä.

Viimeistelyvaihe: Suppilo on vaihdettu syvempään malliin. Samalla poistoputkea on lyhennetty. JUPALCO valurautakehys on asennettu syöksytorven alle suojaamaan muovista rännisuppiloa. Rännivesien lisäksi sade- ja lumen sulamisvedet ohjataan samaan rännisuppilokaivoon.

Esimerkki 2. JUPALCO valurautakansiston asennus ø 315 mm salaojan tarkastuskaivoon

Lähtötilanne: Salaojan ø 315 mm tarkastuskaivo on rakennusvaiheessa tilapäisesti suojattu muovisella putkenhatulla. Tämä ratkaisu kaippaa viimeistelyä.

Viimeistelyvaihe: Maat on tasoitettu. Tarkastuskaivo on lyhennetty oikeaan korkoon ja muovinen putkenhattu on vaihdettu valurautaiseen JUPALCO pihakansistoon.

Viimeistely valmis: Salaojakaivon JUPALCO-valurautakansisto on avattavissa salaojien huoltotoimia varten.

Tutustu laajaan JUPALCO mallistoon netissä,
josta löydät myös liikennealueen kansistot

WWW.JUPALCO.COM

Jupalco Oy
Kylänportti 10
02940 Espoo
Puh. 09 - 4250 560
myynti@jupalco.com
www.jupalco.com

Tällä kupongilla
JUPALCO kaivokoukku
LVI-koodi: 3363695
hintaan 30e (sis. alv 24%)

Tarjous voimassa
31.12.2024 asti

Teksti: Elina Salmi

Omakotitalon putkiremontti hoituu muutamassa päivässä

Omakotitalon käyttövesiputkistot ja viemärit ovat nekin kulutustavaraa ja uusittava aika ajoin. Käyttövesiputkien remontista selviää muutamassa päivässä ja melko pienin kustannuksin. Viemärien uusimiseen voi mennä vähän kauemmin. Samassa rytäkässä kannattaa kaunistaa myös kylpyhuone.

Käyttövesiputkiston uusiminen on se tärkein putkiremontti omakotitalossa. Harvemmin viemärien tai lämpöputkiston uusiminen tulee vastaan taloissa, joissa on vesikiertoinen keskuslämmitys.

Miten usein käyttövesiputket sitten pitäisi uusia? Tarkkoja vuosimääriä ei voi antaa, koska putkiston kulumiseen vaikuttavat muun muassa käytetyt materiaalit, käyttötottumukset ja veden laatu. Myös talon iällä on merkitystä. Jos asut esimerkiksi 50-luvulla rakennetussa talossa eikä tiedossasi ole, että siihen olisi tehty käyttövesiputkiston remonttia, on putkisto lähes varmasti vaihtokunnossa.

40–50-luvun taloissa käytettiin galvanoitua teräsput-

kea, jonka tekninen käyttöikä tuli vastaan jo pari vuosikymmentä sitten. Useimmissa tuonikäisissä taloissa asia on toki hoidettu jo aikaa sitten. 70-luvulta lähtien on käytetty kupariputkea. Jos putkistossa on suhteellisen vähän juoksutusta – kuten omakotitaloissa useimmiten on – putken sisäpintaan muodostuu kuparioksidikalvo, joka suojaa osaltaan putkea.

Viimeiset 30–40 vuotta on käytetty muoviputkea ja käytetyt muovilaadut ovat erittäin kestäviä. Niiden voisi sanoa kestävän normaalilaatuista vettä hyvinkin 50–60 vuotta.

Oman putkiston kunnostustarve selviää varmimmin niin, että asiantuntija, kuten putkiliike tai lvi-suunnit-

telija, arvioi kunnon. Esimerkiksi paikallisen, vakiintuneen ja pitkään toimineen alan yrityksen sanaan voi useimmiten voi luottaa, sillä he eivät halua pilata mainettaan alueella. Sen sijaan ovelta ovelle kiertelevien kaupustelijoiden tarjoukset voi jättää omaan arvoonsa. He kun saattavat myydä joko ylimitoitettuja, kalliita tai täysin tarpeettomia remonteja.

Remontoi ajoissa, se tulee halvemmaksi

Jos putkistolle on kertynyt ikää jo noin 30–40 vuotta, on silloin viimeistään syytä pyytää asiantuntijan arvio. Se on vähän sama kuin kävisi hammaslääkärissä – kiva

kuulla, että kaikki on kunnossa ja jos ei ole, korjauksissa saattaa päästä halvemmalla.

Omakotitalon vesivahingon aiheuttaa yleisimmin pesukoneiden liitosputkien ja ikääntyneiden vesiputkien vuodot. Vaurioita on voinut syntyä myös asennusvirheiden tai vaikkapa jatkuvan jäätymisen vuoksi.

Onkin tärkeää sijoittaa pyykin- ja astianpesukoneet niin, että mahdolliset vuodot liitosputkissa näkyvät nopeasti. Käyttövesiputkiston vuoto taas paljastuu helposti vesimittaria tarkkailemalla. Jos kaikki vesipisteet ovat kiinni, mutta siitä huolimatta vesimittari pyörii, on putkistossa jokseenkin varmasti vuoto.

On myös hyvä muistaa, että jo syntyneiden vaurioiden korjaaminen on tutkitusti kolmanneksen kalliimpaa kuin ajoissa tehtyjen, kulumisesta johtuvien remonttien. Lisäksi voi käydä niin, että vakuutuskaan ei korvaa vahinkoa, jos vuotoa ei tulkita äkilliseksi. Lisäksi putkiston ikä ja vakuutuksen omavastuu saattavat vähentää korvaukset nollatasolle.

Käy siis ajoissa käyttövesiputkiston kimppuun. Omakotitalon putkiremonttia ei kannata pelätä. Käyttövesiputkien vaihtamisessa kuluu keskivertotalossa, kuten vaikkapa normaalissa rintamamiestalossa, muutama päivä ja lasku voi olla vain noin 5 000–6 000 euroa. Hintaan tietysti vaikuttavat monet asiat, kuten talon koko ja vesipisteiden määrä. Työn osuus on aika iso, ja siitä voi tehdä kotitalousvähennyksen.

Remontissa vanhan, käytöstä poistetun putkiston voi jättää seinän sisään, jos uudet putket vedetään pintavetoina. Yleensä tekniikka halutaan saada piiloon, mutta jos putkien piilottaminen tarkoittaa suuria avauksia, ne voi tehdä pintavetoina ja koteloida nättiä. Ei kuitenkaan kannata säästää väärässä paikassa, sillä putket ovat paikallaan kymmeniä vuosia.

Viemäriremontti on vähän monimutkaisempi juttu

Kun taloon on pyydetty ammattimies tarkastuskäynnille, kannattaa tarkastuttaa myös viemärit ja lämpöputkisto, jos talossa sellainen on. Viemäriremontti onkin sitten jo vähän mutkikkaampi juttu. Viemäriputket on aina asennettava lattiarakenteen alle ja siksi niiden vaihtaminen on hankalampaa.

Vanhat valurautaviemärit lieenee vaihdettu jo aikaa sitten uudempiin. Jos ei, niin voi olla aika varma että viemäristä on ainakin maan alla jäljellä enää kaunis muisto. Muoviviemäreissä on harvoin kulumisesta aiheutuvaa ongelmaa, mutta vaurioita voi tulla sitä kautta, että vaikkapa autotallissa tai kellarissa näkösäällä olevat putket joutuvat alttiiksi iskuille ja kolhuille.

Viemärin kunnossa pysymiseen vaikuttavat varsin paljon käytötottumukset. Kun viemäri syystä tai toisesta tukkeutuu, tarvitaan ammattimiestä, aika vahvoja kemikaaleja tai mekaanisia välineitä. Ne saattavat vahingoittaa putkea ja lyhentää sen käyttöikää.

Viemäreiden sukitus lisääntyy saneeraustapana koko ajan. Jos omakotitalon viemäriputket on asennettu betonin sisään ja ne ovat siten vaikeasti otettavissa esiin, voi sukittaminen olla hyväkin vaihtoehto. Silloinkin hommaan tarvitaan asian osaava alan ammattilainen, ei ovelta ovelle -kauppia.

Viemäriremontin suunnitteluvaiheessa pitää tehdä kustannusvertailua eri menetelmien välillä ja ottaa selvää myös siitä, miten pitkään työstä aiheutuu asumishaittoja. Toisaalta kannattaa muistaa sekin, että kun viemäriremontti on kerran tehty huolella, on seuraava näköpiirissä vasta vuosikymmenien päästä. Sitä taustaa vasten on aika samantekevää, kestääkö remontti muutaman päivän tai viikon pidempään yhdellä tai toisella tavalla tehtynä.

Lämpöputkistokaan ei ole ikuinen

Lämpöputkiston kunto vesikiertoisessa keskuslämmityksessä on tarkistettava aika ajoin. Jos putket ovat jossain kohdassa suorassa kontaktissa betoniin, saattaa teräsputki antaa periksi. Jos putki on kuitenkin asiallisesti maalattu ja kuivassa sisätilassa, se kestää melko varmasti pitkään.

Lämpöpatterit saattavat hyvinkin kestää vuodesta ja vuosikymmenestä toiseen niissä virtaavan hapettoman veden ansiosta. Jos järjestelmään joudutaan laittamaan uutta vettä, kasvaa ruostumisriski joka kerta, sillä puhdas vesi sisältää aggressiivista O3-hapetta, joka vauhdittaa ruostumista.

Jos vettä joudutaan lisäämään säännöllisesti tai järjestelmästä katoaa paine, on syytä kutsua ammattimies paikalle pikimmiten, koska silloin systeemi erittäin todennäköisesti vuotaa jostain kohdasta. ■

Lähteet: LVI-TU Tekniset Urakoitsijat ry/ tekninen erityisasiantuntija Juha-Ville Mäkinen, Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskus ry, K-rauta.fi, rakentaja.fi

**NUMMELAN
KAAKELIKESKUS**

Palveleva laattakauppa Nummelassa
Meiltä Laattamaailman, Pukkilan ja Laattaleevin laatat.
Laattavalinnoissa paljon uutta syksyn mallistoa!

Avoinna ti-pe 10-17, la sopimuksen mukaan
Puh. 040 508 4860 | Juuritie 1, Nummela

RAKENNUSTYÖ
VELJEKSET NIEMINEN OY

Puh. 0400 211 547 | SAMMATTI
niemvelj@dnainternet.net | www.rakennustyonieminen.fi

Ammattitaidolla kokonaisurakointia

- Korjausrakentaminen ja siihen liittyvät työt
- Kylpyhuoneiden vesieristys (sertifikaatti)

HumiCenter
KOKONAISSVALTAISTA KOSTEUDENHALLINTAA

- KARTOITUKSET • KUIVAUKSET
- VEDENERISTEEN TARKASTUKSET
- MÄRKÄTILAVALVONTA

toimisto@humicenter.fi • 010 231 2900
www.humicenter.fi

Teksti: Elina Salmi

Öljylämmityksestä luopuva säästää lämmityskuluissa

Öljylämmityksestä luopuminen ei ole ainoastaan ympäristöteko, vaan tuottaa myös lämmityskuluissa selvää säästöä.

Jo kymmenettuhannet ovat vaihtaneet öljylämmityksestä johonkin muuhun energiamuotoon. Yksi kannustin on varmasti ollut öljylämmityksestä luopuville tarjolla ollut avustus. Avustuspottia on vielä jonkin verran jakamatta, mutta jatkosta ei ole mitään takeita.

Tuskin kukaan lähtee pelkän avustusrahan takia vaihtamaan talonsa lämmitysmuotoa, mutta kyllähän se saattaa madaltaa kynnystä. Avustus on 4 000 euroa, kun öljy vaihdetaan maalämpöön, kaukolämpöön tai ilma-

vesilämpöpumppuun. Puulämmitykseen siirryttäessä avustus on 2 500 euroa. ELY-keskuksen avustus päättyy, kun kaikki tarkoitukseen varatut rahat on käytetty tai viimeistään syksyllä 2025.

Vaihtoehtoisesti voi hyödyntää korotettua kotitalousvähennystä, joka on 60 prosenttia työn osuudesta. Päätös asiasta on voimassa näillä näkymin vuoden 2027 loppuun saakka.

Enimmillään vähennystä voi saada 3 500 euroa eli

puolisot saavat vähentää yhteensä 7 000 euroa. Maalämpöön vaihtavan kannattaa siis useimmiten hyödyntää juuri tuo korotettu kotitalousvähennys.

– Öljylämmityksen energiakustannus vuositasona on melko korkea, joten sikäli vaihto kannattaa selvinä säästöinä, toteaa **Teemu Kettunen**, asuinrakennusten energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian asiantuntija Motiva Oy:stä.

Motiva Oy on valtion kestävän kehityksen yhtiö, joka

kannustaa energian ja materiaalien tehokkaaseen ja kestä-
vään käyttöön ja neuvoo niissä asioissa myös kuluttajia.

- Parhaassa tapauksessa säästö energiakuluissa voi olla
vuositasolla esimerkiksi 50–75 prosenttia riippuen muun mu-
assa öljykattilan hyötysuhteesta, öljyn ja sähkön hinnoista,
kohteen lämmitysverkoston ominaisuuksista ja siitä, mihin
lämmitysmuotoon vaihtaa.

Vaihtoehtoja on tarjolla runsaasti

Mihin sitten voi ja kannattaa vaihtaa, kun luopuu öljyllä läm-
mittämisestä?

- Energiakustannuksiltaan edullisin vaihtoehto on maa-
lämpö. Se on toki perustamiskustannuksiltaan kallein, mut-
ta tuotto on tasaisen varmaa ja ylläpitokustannukset yleensä
maltillisia, muistuttaa Kettunen.

Maalämpöpumpun odotettavissa oleva käyttöikä on 15–20
vuotta ja sen jälkeen pumpun voi vaihtaa uuteen. Kustannus
on alle puolet perustamiskustannuksista, koska lämpökaivo-
ja ei tietenkään tarvitse porata uudelleen.

Maalämpö pystytään mitoittamaan täysitehoiseksi. Järjes-
telmässä on varmuuden vuoksi sähkövastukset, mutta nii-
den käyttötarve on varsin vähäinen. Esimerkiksi jos lämmin-
tä käyttövetä tarvitaan paljon, voivat sähkövastukset mennä
täystehoisessakin maalämpöjärjestelmässä hetkeksi päälle.
Kustannus ei kuitenkaan ole vuositasolla merkittävä.

Toiseksi edullisin käyttökustannusten mukaan laskettuna
on ilma-vesilämpöpumppu. Se on perustamiskustannuksil-
taan noin kolmanneksen edullisempi kuin maalämpö, mut-
ta toisaalta kun pumppu tulee tiensä päähän, on se uusittava
kokonaan. Investointi on silloin jonkin verran alkuperäistä
pienempi, koska vanha öljylämmitysjärjestelmä on jo ensim-
mäistä asennettaessa purettu ja kaikki uuden järjestelmän
vaatimat läpiviennit tehty.

Ilma-vesilämpöpumppu vaatii sisäyksikössä olevat sähkö-
vastukset tuekseen. Pakkasten kirstyessä pumpun hyötysuh-
de ja tehontuotto putoavat ja silloin joudutaan käyttämään
enemmän sähköä lämmitykseen.

Öljylämmityksen voi jättää
varajärjestelmäksi

Kaukolämpö on perustamiskustannuksiltaan edullisin, mut-
ta toisaalta käyttökustannuksiltaan melko selvästi – ainakin
tällä hetkellä – maalämpöä ja ilma-vesilämpöpumppua kal-
liimpi. Kaukolämpövaihtoehdossa asiakas on sidottu yhteen
kaukolämmön toimittajaan. Hinnat saattavat vaihdella pal-
jonkin eri puolilla maata eikä tulevaisuuden hintaa voi en-
nustaa.

Puulämmityksessä on niin monta muuttujaa, ettei sitä voi
suoraan vertailla muihin. Varsinainen energian lähde – on
kyseessä sitten hake, pelletti tai klapi – vaatii aika paljon säi-
lytystilaa. Pelletti voidaan tiettyyn rajaan saakka automatisoi-
da, mutta jos kotoa poissa ollessa tulee vaikkapa syöttöhäiriö,
lämmitys katkeaa ja talo jäähtyy talviaikaan aika nopeasti.

Jos puun joutuu ostamaan, on kustannus vuositasolla vä-
hän kaukolämpöä kalliimpi. Jos taas puut saa omasta metsäs-
tä, putoavat energian hankintakustannukset rajusti.

Toimivan öljylämmityksen voi tietysti jättää minkä tahansa
muun lämmitysmuodon kylkeen varajärjestelmäksi ja valitun
uuden energiamuodon tueksi, mutta on huomioitava, että
silloin ei tietenkään saa avustusta kohteeseen. Esimerkik-
si ilma-vesilämpöpumpun kanssa hyväkuntoinen öljykattila
sopii hyvin yhteen, koska öljyä voidaan käyttää kovemmil-
la pakkasilla, jolloin ilma-vesilämpöpumpun hyötysuhde on
heikoimmillaan. Öljykattila voidaan samalla päivittää uusiu-
tuvaa lämmitysöljyä käyttäväksi, jolloin päästään eroon myös
fossiilisen öljyn päästöistä.

Tee nämä ennen aloitusta

Alkajaisiksi pitää tehdä vähän laskelmia, etsiä tietoa ja pyy-
tää tarjouksia. Kaikki edellä luetellut vaihtoehdot edellyttävät
sitä, että talossa on vesikiertoinen keskuslämmitys – siis pat-
teriverkosto tai lattialämmitys – mutta sehän öljylämmitysta-
loissa yleensä on.

Selvitä ihan ensimmäiseksi lämmitysjärjestelmän kunto
sekä vuotuinen öljyn ja sähkön kulutus. Tarkastele taloasi
kriittisin silmin: onko energiatehokkuus hyvällä tasolla vai
pitäisikö esimerkiksi yläpohjaa eristää lisää ja parantaa ikku-
noiden ja ovien tiiviyttä.

**MITSUBISHI
ELECTRIC**

Ilmalämpöpumput

MSZ-LN25VGW

Alk. 2530€ asennettuna!

Mitsubishi Electric -lämpöpumput
on tehty toimimaan Suomen
ankarissa olosuhteissa.

MSZ-AY25VGK

Alk. 2245€ asennettuna!

Mitsubishi Electric -ilma-
vesilämpöpumppu
tuottaa kotiisi edullista lämpöä

LAAJA VALIKOIMA ILMA-VESILÄMPÖPUMPPUJA

YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLINEN

R32

Ilma-vesilämpöpumppu ottaa lämmitysenergian ilmasta ja
siirtää sen veteen. Se soveltuu siksi vesikeskuslämmitteisen
talon lämmityslaitteeksi, ja sillä voi helposti korvata öljykattilan.

Edustamme seuraavia valmistajia:

**Sähkötalo
Elhuset**

Elina Kurjenkatu 4
10300 Karjaa
019 - 233 060

Ma–pe
9.00–17.00
La 9.00–13.00

termex

lämmöneristeet

- Sopii kaikkialle; **katot, seinät ja lattiat**
- **Helppokäyttöinen**, asentaja puhaltaa kohteeseen
- **Saumaton**
- **Palo- ja homesuojakäsitelty**
- Erinomaiset **lämpöominaisuudet** (Lambda = 0,039 W/m²K)
- **Valmistettu uusiopaperista**
- Kuuluu **pintamateriaalien luokkaan M1** (sama kuin kotimaiset puulajit, luonnonkivi ja hirsi.)

Jim Mattsson 040 500 8439
elotermoy@gmail.com

Von Julinintie 170,
10470 Fiskars

ILMALÄMPÖPUMPPUJEN HUOLLOT

**Varaudu lämmityskauteen!
Huollettu pumppu toimii täydellä teholla.
Huoltamaton pumppu voi olla terveysriski.**

LN25 2300,-
sis. perusasennuksen

FT25 2200,-
sis. perusasennuksen

RV25 2500,-
sis. perusasennuksen

HR25 1700,-
sis. perusasennuksen

**PERUSHUOLTO
KAIKILLE MERKEILLE 250,-
PESUHUOLTO 340,-**

Ota yhteyttä ja pyydä tarjousta ilmanlämpöpumpusta!

045 123 3121 www.solrex.fi

Jari Nurmi, jari.nurmi@solrex.fi
Kuskinkierros 7 A 5, Nummela
myynti@solrex.fi | Seuraa meitä myös Facebookissa!

Ota selvää eri lämmitysvaihtoehdoista. Haluatko helppo-
hoitoisen lämmityksen vai oletko valmis käyttämään lämmit-
tämiseen enemmän aikaa. Suunnittelu- ja mitoitusapua saat
ammattilaisilta.

Ja ehkä se kaikkein tärkein: pyydä tarjouksia useammal-
ta toimittajalta. Hinnat saattavat vaihdella paljonkin paikka-
kunnan ja markkinatilanteen mukaan.

Jos aiot hakea öljylämmityksestä luopumiseen tarkoitettua
avustusta, ota selvää ehdoista ja toimi nopeasti.

Mitä tehdään vanhalle öljysäiliölle?

- Avustuksen saadakseen pitää koko järjestelmä purkaa.
Muutenkin vanhat metalliset maanalaiset öljysäiliöt olisi
hyvä saada pois sieltä maan alta. Ne pitää tarkastaa vähin-
tään viiden vuoden välein. Jos säiliön kunto ole enää ihan
priimaa, saattaa tarkastusväli lyhetä kahteen vuoteen. Tar-
kastuksia saavat tehdä vain valtuutetut tarkastajat, muistut-
taa Kettunen.

Käytöstä poistettu öljysäiliö putkineen pitää tyhjentää öljy-
jästä. Prosessissa tulee myös puhdistussakkaa, joka sekin pi-
tää osata käsitellä asianmukaisesti. Lisäksi säiliön tyhjentä-
misestä, käytöstä poistosta ja purkamisesta on tehtävä tarkas-
tuspöytäkirja, joka toimitetaan ainakin pelastusviranomai-
selle ja tarvittaessa ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Puhdistusta ei saa eikä kannata tehdä itse, vaan se tulee an-
taa Tukesin hyväksymän asennus- tai tarkastusliikkeen hoi-
dettavaksi. Heillä on riittävä osaaminen ja tarvittava kalusto
öljylämmitysjärjestelmän turvalliseen käytöstä poistamiseen
ja tieto siitä, miten syntyvät jätteet pitää käsitellä.

Poikkeustapauksissa maanalainen puhdistettu säiliö voi-
daan jättää maahan ympäristöviranomaisen poikkeusluvalla.
Lisää tietoa kannattaa kysyä oman kunnan ympäristöviran-
omaisilta. ■

Lähteet: Asiantuntijan lisäksi Tukes, motiva.fi

Kodin hoidon
haasteisiin on olemassa
luontoa kunnioittava ja
tehokas ratkaisu.
Onneksi on!

OnXon Puhdistuskivi poistaa pinttyneen
lian, tahrat, kalkin, rasvan ja noen.

Ei säilöntäaineita eikä hajusteita. Biologises-
ti hyvin hajova OECD 302B -testin mukaan.

Purkki valmistettu 100 % kierrätysmuovista.
Sisältää sienen.

OnXon Puhdistuskivi sopii monelle pinnalle:

- grillit, takat, kesäkeittiöt
- kivi- ja betoni portaat, kivitasot, astinkivet
- aidat, portit, kaiteet, ämpärit, kastelukannut
- ulkokalusteet, kasvihuoneet, vesikourut
- pesualtaat, hanat, liedet, uunit, pellit
- terästiskipöydät, rosterikalusteet
- kaakelit, lasitiilet, klinkkerit, saumat
- kattilat ja pannut

**PUHDISTAA
KIILLOTTAA
SUOJAA**

onxon.fi
Myös verkkokauppa

Ekologista lämpöä kotimaasta ja sen ilmasta

Jäspin ilma-vesi- tai maalämpöpumppu on energiatehokas ja ekologinen valinta kotisi lämmönlähteeksi. Tutustu luotettaviin kotimaisiin lämmitysratkaisuihin: jaspi.fi

Jäspi Tehowatti
Air Split

Valvontakameraa käytetään nykyään yleisesti myös yksityiskodeissa.

Teksti: Ulla Sirén

Kodin turvaa lomalla ja arkena

Moni pohti kesän lomamatkojen aikana kotinsa turvaa; mitä kaikkea siihen kannattaisi sisällyttää ja miten sen voisi viisaimmin toteuttaa. Mökki- ja matkailukautta seuraa syksy, jolloin vuorostaan tulee ajankohtaiseksi vapaa-ajan asunnon suojaaminen kutsumattomilta vierailijoilta ja ilkeillä tekijöiltä.

Finanssiala ry:n Vahingontorjuntaosaston sivuilta löytyvän tiedon mukaan murto- ja varkausvahinkoja korvataan Suomessa kotitalouksille ja yrityksille vuosittain noin 25 miljoonalla eurolla. Korvattavia vahinkoja kertyy vuodessa noin 23 000 kappaletta, mikä siis tarkoittaa noin 60 vahinkoa päivää kohti. Vaaraa ei siis kannata ainakaan vähätellä, mieluummin ehkä omalla kohdalla vähän liioitella.

Asunnon ja pihapiirin suojaksi on saatavissa monenlaista ja -hintaista välinettä ja tekniikkaa, joukossa myös niitä, jotka eivät vastaa kaikkia lupauksia. On tärkeää tietää, että laite, on se sitten varmuuslukko, valvontakamera tai mikä muu tahansa, on laadukas ja luotettavasti tes-

tattu – jos vain mahdollista, kotimaisin voimin.

Ovet lukkoon

Ensimmäinen asia murtosuojauksessa on tietysti lukitus. Turvallisuusasiantuntijat suosittavat ulko-oviin kah-ta lukkoa, käyttölukkoa ja varmuuslukkoa, joka otetaan käyttöön, kun koti jää tyhjilleen. Ulko-ovien lukot on luokiteltu neljään ryhmään tiettyjen standardien mukaan suoritettujen murtotestausten perusteella.

– Kaikissa ovissa on nykyään vähintään takalukittava käyttölukko, joka yleensä riittää, kun muistetaan käyt-tää takalukitusta. Tällöin murtotilanteessa oveen jää riit-

tävät murren jäljet, sanoo turvallisuusasiantuntija Aku Pänkäläinen Finanssiala ry:n Turvallisuus & infra -yksiköstä.

Älylukot ovat nykyaikaa – avaimille saa jättää jäähyväi-set ja tyytyä pelkkään numerokoodiin, sormenjälkeen tai kasvojentunnistukseen. Jos esimerkiksi lapsi ei syytä tai toisesta pääsisi sisään kotiovesta, aikuinen pystyisi avaamaan lukon etäyhteydellä työpaikaltaan. Alan edistyk-sellisimmät innovaatiot ovat vielä kaukana useimmista tavallisista koodista, mutta kortilla tai koodilla toimivat lukot ovat hyvää vauhtia yleistymässä.

Niiden suosiota lisäävät paitsi mahdollisuus liittää lukitus osaksi muuta älykotia, myös koronapandemi-

an seurauksena yleistyneet kotitoimistot, joiden mukana kalliit laitteet ja arkaluontoisten tietojen käsittely ovat levinneet toimistoista yksityisiin koteihin.

Hälytin soimaan

Liikkeeseen reagoivat varashälyttimet ovat vanhoja tuttuja, ja niistä moni muistaa vuosikymmenien varrelta hupaisiakin tilanteita, kun vaikkapa kotieläin tai mökin nurkkia nuuskimassa ollut hiiri on onnistunut laukaisemaan äänekkään hälytyksen.

Nykyään liiketunnistimella toimivat hälyttimet ovat kehittyneet niin paljon, että turhia äänihaittoja koituu huomattavasti vähemmän kuin menneinä vuosina. Tunnistimia voi asentaa täsmälleen niihin kohtiin, joista varkaan on pyrittävä sisään, eli oviin ja ikkunoihin, eikä esimerkiksi keskelle kattoa, kuten ennen. On olemassa myös langattomia hälyttimiä, joiden asentaminen on melko yksinkertaista.

Pelkkä liiketunnistimella toimiva valo on jo itsessään turvalisua lisäävä tekijä, ja sen voi yhdistää tavalliseen riistakameraan.

– Niistä on apua, vaikka kumpaakaan ei olisi liitetty mihinkään verkkoon, sillä kun lamppu syttyy liiketunnistimen reagoi-
dessa, se antaa valoa kameralle, joka kuvaa tapahtuman. Valo ja riistakamera eivät välttämättä riitä estämään rikollisten toiminta, mutta satunnaisia sisäänpyrkijöitä ne voivat karkottaa, Aku Pänkäläinen kertoo.

Murron selvittämisessä niistä on joka tapauksessa hyötyä, koska tallenteesta selviävät tapahtuman ajankohta ja tekijöiden liikkeet.

Vuotoilmaisoin tuo turvaa

Pänkäläinen muistuttaa, että tilastojen valossa todennäköisin vahinko kotiolioissa on vesi- tai vuotovahinko. Vahingot syntyvät usein vähitellen, eikä niitä huomata nopeasti. Tästä syystä vesi- tai vuotoilmaisimet ovat varsin järkevä hankinta. Langattomia malleja on helppo asentaa itse.

– Varsinkin jos päätyy hankkimaan teknisestä valvontalaitteistoa, kannattaa ehdottomasti liittää sellaiset pakettiin, Pänkäläinen sanoo.

Vesi-ilmaisoin on pieni, ei juuri tulitikkulaatikkaa kookkaampi laite, joka asennetaan tavallisesti tiski- tai pyykinpesukoneen tai lämminvesivaraajan alle. Muuhun turvajärjestelmään liitettynä se hälyttää suoraan vartiointiliikkeeseen, mutta sillä on myös hälytysääni, joka kuuluu sisällä asunnossa.

– Kehittyneimmissä malleissa on jopa magneettiventtiili, joka katkaisee vedentulon kiinteistöön. Sellaisen asentaminen vaatii kuitenkin jo putkitöitä ja ammattilaisen niitä tekemään, Pänkäläinen kertoo.

Palovaroitinten asentamisesta määrää nykyään laki. Niitä on oltava vähintään yksi asunnon jokaista 60 neliometriä kohti, ja useampikerroksissa asunnossa vähintään yksi joka kerroksessa. Palovarointia suositellaan kaikkiin niihin huoneisiin, joissa nukutaan, ja lisäksi poistumisreiteille.

Vuoden 2024 alussa tuli voimaan lakimuutos, joka siirtää vastuun paristomallisten eli tavallisten asuinhuoneissa käytettävien palovaroitimien hankinnasta ja ylläpidosta asukkaalta rakennuksen omistajalle. Muutokselle on kahden vuoden siirtymäaika.

Kamera valvoo ulkona ja sisällä

Kameravalvontaa ehdotetaan ja käytetäänkin esimerkiksi muis-
tisairaiden vanhusten kodeissa, mikä toisaalta on omaisten huolta helpottava, mutta toisaalta eettisesti arveluttava asia. Valvontakameran voi tietenkin sisätiloissa kytkeä pois päältä tai peittää, kun asukkaat ovat paikalla.

– Valvontakamera tuo turvallisuutta kotipihaan, koska pelkkä sen olemassaolo häätää luvattomilla asioilla kulkijoita tehokkaasti. Valvontakamerasta varoittava kyltti on pelote sinänsä. Kameran suuntaaminen on varsinkin tiheästi asutulla alueella tarkkaa työtä, koska on tarkasti säänneltyä, mitä saa kuvata, Aku Pänkäläinen muistuttaa.

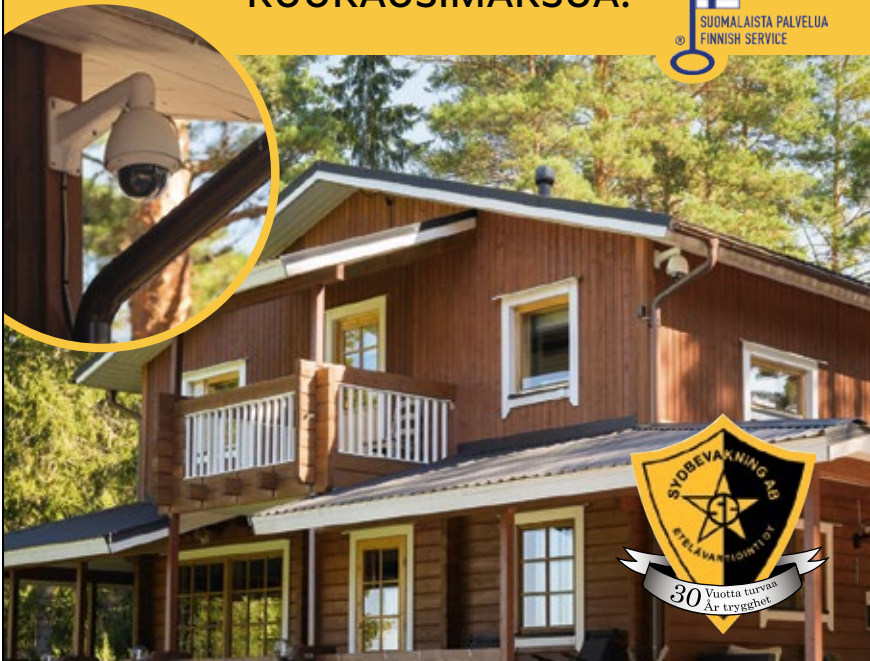
Kameran silmä ei saa yltää naapurin pihaan eikä ulko-ovelle, eikä myöskään yleiselle tielle tai muulle julkiselle paikalle. Taloyhtiön yhteisellä alueella, kuten kerrostalon pihassa kuvaamiseen tarvitaan aina yhtiön lupa. Rivitalossa tai yksittäistaloyhtiössä asukkaat voivat laatia keskenään valvontakameroiden käytön säännöt ja ehdot; luvan kanssa naapurin kamerasta voi olla hyötyäkin, jos se kuvaa kerralla useampaa sisäänkäyntiä.

– Omakotitalon pihassa valvontakamera kannattaa suunnata

**SYKSY TUO ARJEN,
ME TUOMME TURVAN**

**MURTOHÄLYTTIMET,
KAMERAVALVONTAJÄRJESTELMÄT,
KOSTEUS- JA VUOTOVAHDIT,
PALOVAROITTIMET HELPOSTI
KÄYTTÖÖSI MYÖS ILMAN
KUUKAUSIMAKSUA.**

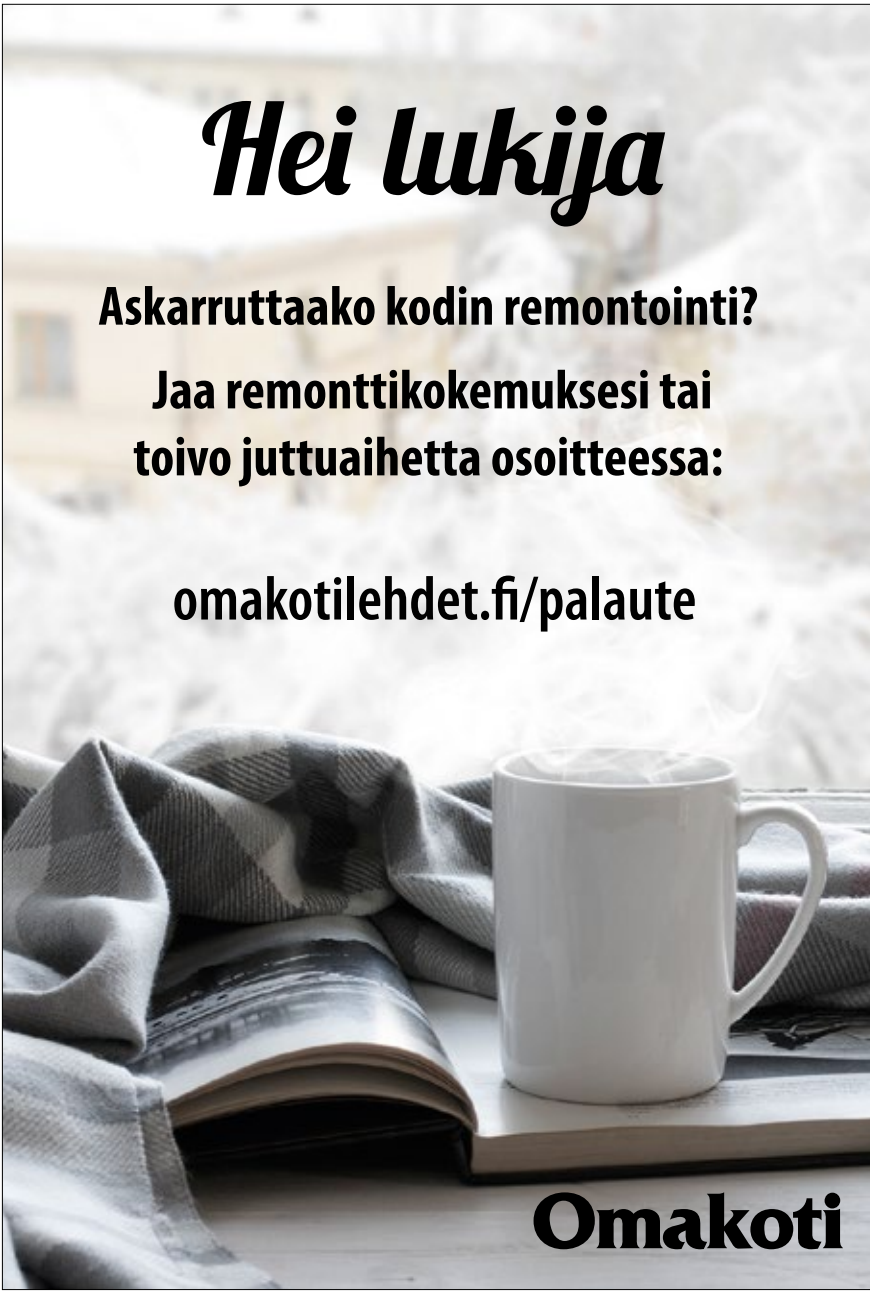
www.etelavartiointi.fi | myynti@etelavartiointi.fi | puh. 09 3154 9000

Hei lukija

Askarruttaako kodin remontointi?

**Jaa remonttikokemuksesi tai
toivo juttuaihetta osoitteessa:**

omakotilehdet.fi/palaute

Omakoti

Valo on tehokas tyhjän asunnon turva. Liiketunnistimella syttyvät ulkovalot tai etäohjauksella taloon sisälle syttyvät valot saavat varkaat epäröimään, ollaanko talossa kotona vai ei.

Ensimmäinen asia murtosuojauksessa on tietysti lukitus. Turvallisuus-
asiantuntijat suosittavat ulko-oviin kahta lukkoa, käyttö-lukkoa ja
varmuuslukkoa, joka otetaan käyttöön, kun koti jää tyhjilleen.

Tietoturva on osa kodinturvaa

- Kaikki nettiin yhdistetyt turvalaitteet ja -järjestelmät tarvitsevat tietoturvan.
- Kotiverkossa olevan turvajärjestelmän tietoturva-riski on sama kuin muun verkon.
- Pidä päivitykset ajan tasalla ja salasana turvallisina.
- Älä hanki halpoja tuotteita, joiden tietoturva on puutteellinen – hakkeri voi iskeä niiden kautta koko verkkoon.
- Selvitä, miten perusteellisesti kodinturvapalvelusi huolehtii tietoturvasta.
- Selvitä, minne kodinturvajärjestelmän keräämä data päättyy, ja kuka pääsee siihen käsiksi.
- Turvaudu asiantuntijaan matalalla kynnyksellä.

Lisätietoa: https://www.finanssiala.fi/wp-content/uploads/2023/02/turvallisuusjarjestelmien-digitaalisen-turvallisuus_2023.pdf

todennäköisimpään varkaiden tulosuuntaan. Se ei yleensä ole tien puolella oleva etuovi vaan pikemminkin takapiha, varsinkin jos tontti rajautuu metsään, puistoon tai muuhun suojaa-antavaan luonnonalueeseen, Pänkäläinen neuvoo.

Kodinturva pakettina

Vartiointipalvelut myyvät kodin kokonaisturvapaketteja, jotka sisältävät sekä murto- että palo- ja kosteusvalvonnan. Pakettiin kuuluvat tietty määrä laitteita, niiden asennus ja ylläpito sekä tietenkin hälytykseen reagointi. Verkossa toimivan palvelun kautta hälytys tulee sekä asunnon omistajalle että vartiointiliikelle, joka puolestaan hälyttää tarvittaessa poliisin tai palokunnan paikalle.

Pakettiin kuuluu hälyttimiä ja tunnistimia, mutta niitä voi joutua hankkimaan lisää. Pakettiin kuuluvat palovaroittimet eivät aina riitä koko kodin neliöihin, ja kiinteistössä voi olla useampia ovia kuin mitä paketin mukana tulee tunnistimia. Turvasta voi siten joutua maksamaan selvästi enemmän kuin mainosten ilmoittama ”alkaen”-hinta näyttää.

Jotkut liikkeet perivät erillisen aloitusmaksun, toisilla muutaman kympin suuruiset kuukausimaksut kattavat vähin erin suunnilleen saman summan. Muutamassa vuodessa maksettavaa kertyy joka tapauksessa jo tuhansia euroja, joten kannattaa perehtyä huolellisesti palvelupaketin sisältöön ennen ostopäätöstä, ja vertailla eri firmojen tarjoamia palveluja keskenään.

– Esimerkiksi, kun vartiopalvelusta luvataan tulla katsomaan, jos asunnossa havaitaan asiatonta liikettä, pitää huomata kysyä, miten nopeasti tullaan, vai luvataanko ylipäätään mitään aikarajaa. On myös hyvä tutustua palvelun irtisanomisen sekä siihen liittyvän laitteiden purkamisen ehtoihin ja kustannuksiin, Aku Pänkäläinen muistuttaa. ■

Moni autoilija jättäytyy turhaan onnensa varaan

Kehittynyt autonavainteknologia on parantanut autojen turvallisuutta ja sujuvoittanut autonomistajan elämää. Samalla moni suomalainen autoilee kuitenkin vain yhden avaimen turvin, vaikka sen katoaminen tai hajoaminen aiheuttaa suuren vaivan. Älykkäitä autonavaimia voi teettää lisää ammattitaitoisessa lukkoliikkeessä – merkiliikettä edullisemmin ja nopeammin.

HGF on toiminut Kirkkonummella jo 45 vuoden ajan. Paikallisesti palveleva lukkosepäniike harjoittaa perinteisen lukkoseppäliiketoiminnan lisäksi valtakunnallista maahantuontia.

– Tukun puolella avainaihoissa olemme Suomessa selkeä markkinajohtaja, kertoo yrityksen toimitusjohtaja **Lauri Strandberg**. Maahantuonnin myötä he voivat tarjota liikkeessään poikkeuksellisen laajaa valikoimaa eri tyyppisiä avaimia niin koteihin kuin ajoneuvoihin. Juuri autonavainpalvelu on yrityksen ammattitaidon terävintä kärkeä.

Avainteknologia kehittyi 2000-luvulla harppauksin, ja nykyisin pientaloihinkin on saatavilla arkea helpottavia älykkäitä lukitusjärjestelmiä. Myös autojen turvallisuus ja murtosuojaus parantuivat merkittävästi, kun mekaanisista lukoista siirryttiin vaihteittain täysin digitaalisiin ratkaisuihin. Kaukosäätimellä ja ajonestolla varustettu tai läheisyystunnistimella (avaimeton kulku) toimiva autonavain alkaakin olla jo arkipäivää.

– Kuluttajalle etuna on totta kai turvallisuus ja helpous. Tämän lisäksi etuna on myös se, että kun avainten hallinta on siirtynyt auton sisällä digitaaliseksi, rikkinaiset tai kadonneet avaimet voidaan poistaa kokonaan auton muistista. Tällöin ei tarvitse huolehtia, että kadonnut avain joutuisi väärin käsiin. Ennen piti sarjoittaa kalliisti kaikki lukot uusiksi, toteaa lukkoseppä **Jussi Laajanen**.

Uudemman autonavaimen voi teettää myös lukkoliikkeessä

Vaikka älykkäiden autonavainten kysyntä on kasvanut, niitä valmistavia tekijöitä on harvemmassa. Ne vaativat avaimen tekijältä aivan toisenlaista laitteistoa ja ammattitaitoa kuin 80-luvulla, jolloin työvälineeksi riitti perinteinen avainjyrsinkone.

– Avaimet pitää nykyään ohjelmoida suoraan auton järjestelmiin. Tämä on rajoittanut tekijöiden määrää, Strandberg kertoo. Samalla avaimen keskihinta on noussut niin, että uudet älyavaimet maksavat merkiliikkeessä jopa useita satoja euroja.

Laajanen huomauttaa kuluttajien usein luulevan, että lisäavaimia saa vain auton maahantuojan kautta.

– Monet liikkeet tarjoavat niitä kuitenkin tarvikepuolelta, joten ei tarvitse mennä maahantuojalle.

Hintakin saattaa olla usein jopa puolet edullisempi kuin merkiliikkeen kautta. Myös autonavainten toimitusaika on laskenut merkittävästi. Aiemmin merkiliikkeen kautta tilatuna toimituksessa saattoi vierahtaa parikin viikkoa.

– Nykypäivänä jos hyvä tuuri käy ja tekijällä on aikaa, meillä voi saada uudemmankin autonavaimen melkein siltä seisomalta. Meillä on siinä mielessä lukkoliikkeeksi poikkeuksellisen hyvä tilanne, että pystymme parhaimmillaan ottamaan kaksikin autoa sisälle halliin avaimen ohjelmointia varten. Lisäksi meillä on maahantuojana erittäin kattava varasto erilaisia autonavainaihoita, jotka muokataan asiakkaan autoon sopivaksi lennosta.

Lisäavaimen teettäminen tuo turvaa

Autonomistaja ryhtyy lisäavaimen teettämiseen usein tilanteissa, jossa avain on hävinnyt ja tarvitaan uusi, tai esimerkiksi perheen lapsi on ajanut ajokortin ja käyttöön tarvitaan kolmas avain.

– Toinen klassinen tapaus on, että avaimia on kaksi ja toinen on rikki, kertoo Laajanen.

– Varsinkin auton avaimissa, älä vetkuta sen avaimen hankkimista, hän painottaa.

Ylimääräisen avaimen teettäminen on kertainvestointi, jolla autonomistaja turvaa omia etujaan. Todellisuudessa moni suomalainen autoilee kuitenkin vain yhden avaimen turvin.

– Meille tulee toistuvasti yhteydenottoja, että kaikki avaimet ovat hävinneet, toteaa Strandberg.

Uuden avaimen teettäminen kadonneen tai vioittuneen tilalle olisi kuitenkin helpompaa ja huomattavasti halvempaa, mikäli jäljellä olisi edes yksi avain. Tuolloin ei tarvita myöskään kalliita hinouspalveluita.

– Koituu paljon enemmän vaivaa ja kustannuksia, jos se viimeinen avain häviää.

Tekniikan kehittyessä myös autonavainten hinta on vuosien saatossa noussut merkittävästi. Aina rikkinaista autonavainta ei kuitenkaan tarvitse korvata uudella. Laajanen kertoo, että esimerkiksi vanhoja elektronisia osia voidaan hyödyntää niin pitkään kuin mahdollista.

– Ne arvokkaat osat ovat elektronisia. Jos saamme muovikuoret vaihdettua ja jysyttä uuden mekaanisen avainterän, se on asiakkaalle aina huomattavasti edullisempaa. Tämä on palvelu, jota merkiliikkeiltä ei saa, lisää Strandberg.

SILCA – avainteknologiaa alan huipulta

HGF on toiminut Italianlaisen SILCA S.p.A:n maahantuojana jo 1980-luvulta saakka. Lauri Strandberg kuvailee yritystä alan edelläkävijäksi. Maailman suurin avainteknologiavalmistaja

tunnetaan ennen kaikkea laadukkaista tuotteistaan.

– He ovat olleet koko ajan vahvasti mukana alan teknologisisessa muutoksessa. Tässä samalla me olemme päässeet kehittymään heidän mukanaan.

SILCA maailman suurimpana avainteknologiavalmistajana tekee autonavaimien osalta laajasti yhteistyötä myös useiden eurooppalaisten automerkkien kanssa, mikä sekkin on osaltaan laadun tae. Strandberg toteaa kuluttajan kannalta senkin olevan tärkeää, että kaikki SILCAN autonavainpalvelutuotteet ovat CE-merkittyjä ja vastaavat ajantasaisia eurooppalaisia säädöksiä. Nykyisin kilpailu alalla on kuitenkin villiä: toiveikkaimmat saattavat esimerkiksi tilata kaukosäätimen autoonsa kiinalaisesta verkkokaupasta.

– Yhteensopivuus auton järjestelmien kanssa on todella tärkeää. Moni asiakas ajattelee, että netistä tilaamalla saa halvalla. En sitä kiistä, mutta vaatii aika paljon asiantuntemusta varmistaa, että kaukosäädin varmasti sopii auton järjestelmään. Vahinkoakin voi saada aikaiseksi, huomauttaa Laajanen.

– Monesti itse tilattuja ei valitettavasti ole voinut käyttää, sillä ne eivät ole olleet oikeanlaisia autoon.

Parhaiten asiassa pääsee liikkeelle kääntymällä rohkeasti kehittyntä autonavainpalvelua tarjoavan liikkeen puoleen. Laajanen vinkkaa, että sivustolta www.hgfavainlukko.fi kuluttaja voi etsiä oman autonsa avaimen tiedot ja vaikka sopivaa tuotetta ei listalta löytyisi, niin aina kannattaa kysyä asiakaspalvelustamme:

– Me tarvitsemme vain auton rekisterinumeron, sitten voimme kertoa onko avain mahdollista valmistaa ja mitä se asiakkaalle kustantaisi. Meihin kannattaakin olla yhteydessä matalalla kynnyksellä, me autamme mielellämme!

HGF Avainlukko Oy

Luostarinportti 5 (ajo Munkinkujan kautta),
02400 Kirkkonummi
puh. 09 2219 4932
ark. 9:00 – 17:00
turvapalvelut@hgf.fi
www.hgfavainlukko.fi
www.hgf.fi

Teksti: Siru Uusi-Seppälä

Piha ja puutarha syyskuntoon

Puutarhaharrastusta ei tarvitse laittaa täysin jäähyllä edes syksyn koittaessa. Pihan syysvalmisteluissa riittää puuhaa toimeliaalle.

Syksyyn liitetään valon määrän väheneminen, ruskan värittämät lehdet ja koulujen alku. Pihan ja puutarhan kannalta katsottuna syksyn alku liittyy kasvukauteen ja sen ajoittumiseen.

– Kasvukausi katsotaan päättyneeksi, kun vuorokauden keskilämpötila alittaa 5 °C lämpötilan. Siinä voidaan sanoa, että syksy on alkanut, kertoo arboristi ja puutarhuri **Päivi Shnor**. Ihan etelässä tämä tapahtuu suunnilleen syyskuun lopussa, pohjoisessa jo kuukautta aiemmin. Myös vuosittaista vaihtelua tapahtuu.

Hyöty- ja ruokakasveja kasvattavalle syksyllä odottaa palkinto kesän aikana tehdystä työstä:

– Kun kasveja on jaksettu hoitaa kesällä, syksyllä päästään korjaamaan satoa. Ja tietysti valmistellaan kasveja tulevaan talveen, kuvailee Shnor.

Ärhäkimmin puutarhakärpäsen puremaksi joutuneita syksy saattaa harmittaa: tekisi mieli jatkaa pihassa möyryämistä, kun on päässyt kesällä niin hyvin vauhtiin. Kaikki puuha ei kuitenkaan pääty syksyyn.

– Sipulikukkia voi laittaa syksyllä. Kun kukkapenkkiä perennat lakastuvat, ne voidaan siivota. Puitakin pystyy leikkaamaan, mutta leikkaa kannattaa lopettaa, kun leh-

det alkavat värittymään. Kasvin annetaan rauhassa tuoleutua. Mutta sitten, kun lehti on pudonnut ja puu on lepotilassa, pystyy taas leikkaamaan, Shnor kertoo toimeliaalle puutarhaharrastajalle sopivista syystoimista.

Myöskään kukkaloistosta ei tarvitse tinkiä heti kesän päättyessä, vaan Shnor suosittelee kausikukkiin panostamista.

– Kausikukilla saa myös helposti vähällä vaivalla viihtyyttää ja näyttävyyttä. Krysanteemit ovat varmaan yleisin laji. Myöhemmin tulevat kanervat ja muita syyskasveja. Toki myös monet kesäkukat kestävät pakkasille asti, kunhan niitä vain hoitaa ja antaa kesäkukkalannoitetta.

Herkkien lajien suojaaminen pakkasilta on usein suositeltavaa. Esimerkiksi havut ovat pihakasveja, jotka kannattaa ja voi suojata jo syksyllä varjostusverkolla tai kanakaalla.

– Silloin ei tarvitse kevättalvella hangen keskellä muistaa tai ruveta suojausta tekemään.

Hyvä esimerkki herkemmissä lajeista ovat myös jaloruusut. Jaloruusuja yritetään auttaa talvehtimisessa erilaisilla keinoilla. Tärkeää olisi saada juuristo ja kasvupisteet talvehtimaan.

– Jaloruusut kaivetaan ylös ja talvetetaan kellarissa. Tai sitten voi olla pakkaspeitteitä tai käytetään turvetta, jolla peitetään kasvi, ettei pakkas pääsis juuristoon.

Piha pärjää vähemmälläkin

Toiset taas haluavat päästä pihan kanssa helpolla. Aika ei myöskään kaikilla riitä pihan ja puutarhan huomiomiselle – eikä aina tarvitsekaan.

– Jos ruvetaan villiksi, niin voidaan sanoa, että kasvitahan ei oikeasti ihmistä kaipaa. Luonto kyllä hoitaa asiat, jos ei halua tehdä mitään, Shnor toteaa. Rakennetussa ympäristössä syyt asioiden tekemiselle ovat usein pikemminkin sosiaalisia ja kulttuurillisia.

– Vaikkapa siisteys on ihmisille yksi syy, miksi pihaa siivotaan. Mutta niinkin päin voi ajatella, että ei kannata siivota liian tarkkaan, ellei itse halua. Esimerkiksi pensaiden tyvelle voi jättää pudonneita lehtiä katteeksi ja maanparannusaineeksi.

Mahdollista kivetystä kannattaa kuitenkin pitää puhtaana koko kesän lehtipuhaltimella tai harjalla. Jos kiveyksille pääsee kertymään humusta, kiveyksellä alkaa

helposti kasvaa kaikenlaisia rikkaruohoja ja sammalta. Kiviä voi myös pestä, mutta painepesuria Shnoro ei suosittele:

– Jos kivetyksiä ampuu painepesurilla, pohjat lähtevät murene-maan. Joten kivetyksen huollossa sitä ei kannata käyttää. Jos kive-tyksiä haluaa pestä, kannattaa ennemminkin valuttaa vettä ja har-jata.

Istutuksissakin voi päästä helpolla syksyllä. Esimerkiksi yksivuotisia ruohovartisia kukkia kylväneen ei tarvitse poistaa niitä kukka-penkistään syksyn tullen.

– Jos on ostanut ja istuttanut puutarhalta kasveja, ne voi poistaa ja siivota pois. Mutta kylvökukat voi jättää, ne häviävät kyllä talven aikana.

Pihalle suositeltavat asiat ovat aina tapauskohtaista ja kaikille yleisiä juttuja on vaikeaa määritellä. Selkeästi sairaita tai tuholaisen vioittamia kasveja kannattaa kuitenkin kerätä pois syksyisin.

– Niin sanottuja tuholaisia on ”hyviksiäkin”, ne eivät ole auto-maattisesti paha juttu. Niitä voi olla vaikeaa tavan tallaajan erottaa. Mutta esimerkiksi muumiotautiset omenat kannattaa kerätä pihal-ta pois, sitä voi suositella yleisesti kaikille.

Ekotekoja omassa pihassa

Pihan huoltotoimiin voi vaikuttaa jo pihasuunnittelun vaihees-sa. Esimerkiksi pihan haravointi riippuu siitä, mitä alueella halu-aa olevan: mikäli pihalleen haluaa siistin nurmikon, sitä on hara-voitava tai nurmikko kuolee. Muitakin vaihtoehtoja kuitenkin on.

– Jos pihalla on vaikka omenatarha, jossa ei ole tarkoituskaan olla nurmikkoa puiden alla, haravoinnin voi huoletta jättää sikseen. Se edistää maan luontaista parantumista ja mikrobitoimintaa. Mutta jos pihalla on hoidettava kiveys tai nurmikko, ei toki ole muuta vaih-toehtoa kuin putsata ne, Shnoro kertoo esimerkin.

Jättämällä osan pihasta luonnonmukaisempaan tilaan säästää itseltään vaivaa ja tukee luonnon monimuotoisuutta ja ekologi-suutta.

– Kannattaa jollain tapaa tiedostaa raja-
us omassa pihassa: mit-
kä alueet ovat sellaisia, mitä hoidan ja kunnossapidän, mitkä voivat
olla luonnonmukaisempia. Se rajaa työmäärää, kun on tietyt alueet,
jotka on valinnut ylläpidettäväksi. Alueet, joissa ei tarvitse olla niin
”siistiä” ja hoidettua, niin niissä saa vähän ollakin jotenkin pienesti
rempallaan. Jos pihalle on mahdollista jättää esimerkiksi lahoppuita

NURMITEK OY
MAA- JA VIHERRAKENNUS

- Kaivinkoneet 1,5-14 tn
- Maanrakennustyöt
- Kivityöt
- Bobcatit / minitelakoneet
- Piha- ja viherrakentaminen
- Maa- ja vaihtolavakuljetuksia

P. 040 590 7022, 050 468 7055
www.nurmitek.fi

SEULOTTUA MULTAA
Pusulasta toimitettuna

Vihersiirto Oy | 0400-838104
WWW.VIHERSIIRTO.FI

Pihasuunnittelusta toteutukseen, jo 24 vuotta!

- PIHANEUVONTAKÄYNTI 350,- (+MATKAKULUT)
- PIHA- JA PUUTARHASUUNNITELMAT; TERASSIT, ISTUTUKSET, VALAISTUS, KIVEYKSET, MUURIT, NIITYT JA NURMIKOT
- PIHARAKENTAMINEN, ISTUTUSTYÖT JA HYVÄT TAIMET
- PUUTARHAN KAIKKI HOITOTYÖT, LEIKKUUT JA LANNOITUKSET

www.toivepiha.fi | puh. 050 591 1234
Sanna Moilanen, maisemasuunnittelija ja hortonomi

KULJETUS
HINDERSSON

Luotettavat vaihtolavakuljetukset

p. 0400 473 268 / 0400 313 501
hans.hindersson@gmail.com • LOHJA

Hyvä luottokelpoisuus

MAINOSTAJA, varaa näkyvyytesi Omakotilehtiin verkkokaupasta.

<https://mediapotentia.mediani.fi>

MEDIANI
WWW.MEDIANI.FI

Omakoti

LÖYTÖLAARIT

HUIPPUTARJOUKSIDA KE-LA 18.-21.9.

TYÖKÄSINEET
WG 510 OIL

5 PARIA **9⁹⁹**
NORM. 4,59/PARI

LÄMPÖKOMPOSTORI
GREEN LAND 260L

279,-
NORM. 373,46
30 päivän alin hinta 299,00 €

HERCULES AURINGON-
KUKANSIEMEN 15KG

19⁹⁹
NORM. 26,95 (1,33 €/KG)
30 päivän alin hinta 26,95 €

ERÄ KORISTEITA -30%, ERÄ RUUKKUJA JA HEVOSEN LOIMIA -50%,
MYYMÄLÄKOHTAISIA TARJOUS- JA POISTOTUOTTEITA JOPA -70%

TYÖHOUSUT CERVA
KNOXFIELD FL310

14⁹⁹
NORM. 69,95
30 päivän alin hinta 69,00 €

KAMIINAPUHALLIN
AINOLA PIRTTI 180CFM

26⁹⁵
NORM. 34,95
30 päivän alin hinta 34,95 €

CALLUNA
TWINS

3 KPL **9⁹⁹**
NORM. 4,99/KPL

INKOONTIE 21, LOHJA
AVOINNA MA-PE 8-17, LA 9-15
PUH. 010 76 83210 (mpm/pvm)

MYYMÄLÄSÄLDOT JA VERKKOKAUPPA: hankkija.fi

Hankkija

tai muuta tällaista, Shnoro kuvailee.

Helppo keino edistää ekologisuutta omalla pihalla on myös monipuolinen lajisto. Shnoron mukaan kannattaa olla myös ennakkoluuloton:

– Jos kasveja kuolee, siinä menettää ostohinnan ja vähän työtä. Mutta jos se ei haittaa niin kaikkea voi aina kokeilla.

Tuholaisiksi helposti luultavia eliöitä ei kannata kiirehtiä heti poistamaan. Esimerkiksi käävät ja sienet voivat olla arvokkaita monimuotoisuuden kannalta. Monet lahottajat ovat jopa harvinaisia ja erittäin arvokkaita pihan ekosysteemille.

– Jos pihalla on kääpä, sieni tai jokin muu vastaavaa, sitä ei tarvitse heti säikähtää. Niistä on paljon tietoa netissä ja sosiaalisessa mediassa, mutta toki suodatinta on osattava käyttää sen arviointiin, mikä on luotettavaa tietoa. Aina voi soittaa myös asiantuntijalle. Ei kannata heti automaattisesti ajatella, että sienet ja käävät olisivat huo-no asia.

Mieti ennen kuin toimit ja ennakoi

Monet toimenpiteet, esimerkiksi puun oksien leikkaaminen, tehdään aina ihmisen takia. Puu itsessään ei leikkaamista kaipaa.

– Mieluummin niin, että miettiä ennen kuin toimii, että miksi olen tässä poistamassa juuri näitä kyseisiä oksia. Ja on myös mietittävä, ettei leikkaisi liikaa kerralla, jotta puu pystyy sopeutumaan. Sellainen sääntö on myös aika hyvä, että mieluummin typistää oksia kuin poistaa rungolta asti, Shnoro ohjeistaa.

Vähintäänkin toimenpiteissä kannattaa käyttää harkintaa ja miettiä, miksi toimii kuten toimii.

– Sille on jokin syy, miksi haluat poistaa oksia. Syitä voi olla moniakin, mutta se on hyvä tiedostaa itse, miksi jokin toimenpide tehdään.

Pihan lisäksi katseensa voi kohdistaa syksyllä taloon ja sen julkisivuun ennakoivasti. Esimerkiksi lehdet ja muut roskat puhdistetaan ränneistä ennen pakkasten tuloa. Myös sadevesikaivot ja salaojitus kehoitetaan tarkistamaan syksyisin. Sadevesikaivojen suodattimet vaihdetaan tarvittaessa. Myös ikkunoiden ja ovien tiivisteet kannattaa tarkistaa ja vaihtaa tarpeen mukaan ennen talvea.

Syyspihaan voi suhtautua monin tavoin – ja sovittaa puutarha omaan elämäntyyliin sopivaksi. ■

LAATUMERKIT SPORTTIKONEESTA

POLARIS ROADSHOW

18.9. LOHJA
19.8. TUUSULA
KLO 10-17

Esillä mm.uudistettu
-25 mallisto

POLARIS SPORTSMAN

570 EFI 4x4 T3b -mönkijä

- Automaattinen 100% neliveto
- Luokkansa paras maavara
- LED-valot

Värit: Sage Green tai Lightning White

(Svh. 10 920,50,-)

9 099,- +Tk. 450,-

ETUSI JOPA
1821€

FULL PACK

Sportsman 570 EFI 4x4 T3b -mönkijä sekä
KAUPAN PÄÄLLE:

- Pikakiinnitteinen puskulevysarja (sh.1123€)
- Kestävä Polaris 2500lbs sähkövinssi (sh.416€)
- Monikäyttöinen Polaris-peräkärry (sh. 990€)

+Tk. 450,-

ETUSI JOPA
2829€

(Svh. 13 719,-)

10 890,-

POLARIS

SPORTSMAN

570 EPS Prospector Pro 2.0

SINÄ MÄÄRÄÄT MÄÄRÄNPÄÄN!

- Äärettömän vaikeisiin olosuhteisiin
- Ympäri vuotiseen käyttöön
- Ohjaustehostin

(Svh. 19 429,-)

16 990,- +Tk. 450,-

IRON BALTIC 1500 G2

Nivelaura

- Mallikohtainen pikakiinnitys
- Heavy duty teräs rakenne
- Työleveys 150 cm

1 255,-

VAATIVAA
KÄYTTÖÖN

BRONCO HAKETIN

B&S 13.5 hv

- Puun koko: max Ø120mm
- Kapasiteetti: 8-9 m3/h
- 360° säätävä ulostulo
- Sähköstartti

2" / 50mm
KUULA KIINNITYS

(Svh. 2 317,50,-)

2 190,-

MYÖS KÄTEVÄLLÄ TUOHI -RAHOITUKSELLA

Uusille asiakkaille 0% korko, ei avaus- tai vuosimaksua
10 000€ asti, Voimassa toistaiseksi

Max. 20 kk

Palvelemme teitä Vappulantie 480
Ma-Pe 9-17 08200, Lohja
La 9-14 Puhelin: 019 381900
Tervetuloa lohja@sporttikone.fi

sporttikone.fi
myynti • huolto • varaosat
SOMERO • SALO • KAARINA • LOHJA • TUUSULA • LAHTI

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja, osakas
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Kiinteistökaupan peruminen tarjouksen jälkeen

Välillä tulee tehtyä hätiköityjä päätöksiä. Asuntonäytöllä ostajaehdokas saattaa antaa tarjouksen, mutta tuleekin kotona toisiin ajatuksiin. Miten jo annetun tarjouksen voi perua asunto-osakkeen kaupassa? Koskevatko kiinteistökauppaa samat säännöt?

Asunto-osakkeen kaupasta säädetään asuntokauppalaissa ja kiinteistökaupasta maakaareissa. Nämä kaupat eroavat toisistaan merkittävästi ja myös tarjouksen perumisen osalta on voimassa eri menettelyt. On tärkeää tietää, mitkä säännökset koskevat omaa tilannetta.

Asunto-osakkeen kauppa on luonteeltaan irtaimen omaisuuden kauppa. Asuntokauppaa koskien laissa ei ole erityisiä muotovaatimuksia, vaan periaatteessa jopa suullinen sopimus on pätevä. Sopimuksen syntymiseen tarvitaan tarjous ja hyväksyvä vastaus. Tämän jälkeen kauppa on jo syntynyt. Jos esimerkiksi ostaja kieltäytyy saattamasta kauppaa päätökseen, myyjä voisi vaatia ostajalta kauppahintaa viime kädessä tuomioistuimessa. Osapuolten täytyy aina olla tarkkana tarjousten kanssa. Mikäli ei tahdo sitoutua kauppaan, minkäänlaista tarjousta ei kannata tehdä. Tarjous täytyy tehdä ehdollisena, jos esimerkiksi lainapäätöstä ei vielä ole.

Jos jommankumman osapuolen mieli muuttuu kaupan suhteen, käytännössä toisen ei ole järkevää lähteä vaatimaan suoritusta tuomioistuimessa. Yleensä tyydytään sopimussakkoon eli vakiokorvaukseen, jonka lopullisesta kaupasta kieltäytyvä joutuu maksamaan toiselle osapuolelle. Toisaalta voidaan käyttää käsirahaa kaupan "vakuutena". Jos ostaja kieltäytyy kaupasta, myyjä saa pitää käsirahan.

Lain mukaan maksimimäärä vakiokorvaukselle tai käsirahalle on 4 %:ia kauppahinnasta. Määrää voidaan joissain tilanteissa sovitella, jos se olisi tilanteessa kohtuuton.

Mikäli myyjä on vastaanottanut käsirahan, hän ei saa ottaa

vastaan kilpailevia tarjouksia (käsirahalla tai ilman). Mikäli myyjä tekee näin, käsirahalliset tarjoukset eivät sido antajaansa.

Kiinteistökauppa on pitkälti säänneltyä ja määrämuotoista. Kiinteistökauppa eroaa asunto-osakkeen kaupasta merkittävästi. Kauppa täytyy aina tehdä maakaaren edellyttämällä tavalla, eikä pelkkä tarjous sido vastaavalla tavalla kuin asunto-osakkeen kaupassa. Maakaari edellyttää esim. kaupanvahvistajan käyttöä. Myös mahdollinen kiinteistökaupan esisopimus täytyy tehdä maakaaren muotovaatimusten mukaan. Jos osapuolet ovat tehneet tällaisen esisopimuksen, se velvoittaa lopullisen sopimuksen tekoon. Esisopimuksessa voidaan sopia myös vakiokorvauksesta, jonka kaupasta kieltäytyvä joutuu maksamaan.

Yleensä kiinteistökaupat tehdään samalla tavalla kuin asunto-osakkeen kaupat eli ostaja antaa tarjouksen, myyjä hyväksyy sen ja osapuolet tekevät lopullisen kauppakirjan. Kiinteistökaupassa tarjous ei velvoita sopimuksen tekemiseen, eikä kaupasta vetäytyvä osapuoli välttämättä joudu korvausvastuuseen. Mikäli kaupasta on sovittu, mutta esisopimusta ei ole tehty, kaupan tekemisestä kieltäytyneen täytyy maksaa toiselle ilmoittelusta, kiinteistöön tutustumisesta ja muista kaupante-koon liittyvistä tarpeellisista toimista aiheutuneet kohtuulliset kustannukset. Sopimus vakiokorvauksesta ei siis sido osapuolia.

Käytännössä kiinteistökaupoissa ostajaehdokas voi perua tarjouksensa, eikä hän todennäköisesti joudu korvaamaan myyjälle mitään. Asunto-osakkeen kaupassa korvaus on yleensä 4 % kauppahinnasta. Taloudellisesti molemmat kaupat ovat kuitenkin todella merkittäviä ja kiinteistökaupoissa hinnat ovat lisäksi usein korkeammat kuin asunto-osakkeen kaupoissa. Voidaankin keskustella, tulisiko vakiokorvausmenettelyä soveltaa myös kiinteistökaupoissa.

Teksti: Ulla Sirén

Koti muuttuu senioriasunnoksi

Kodin muokkaaminen senioriasunnoksi vaatii rahaa ja huolellista suunnittelua, mutta onnistunut lopputulos voi olla juuri se toivottu koko loppuelämän koti.

MoppiVasara Oy

Siivous- ja kotiapupalvelut
Talonmiespalvelut ja pihatyöt
Rakennuspalvelut

 www.moppivasara.fi
info@moppivasara.fi | Sarkakuja 5, Nummela

Liikuntakyvyn, aistien ja muistin heikentyessä huomio kiinnittyy erityisesti kodin esteettömyyteen ja turvallisuuteen, mikä tarkoittaa melkein väistämättä jonkinlaisia muutostöitä.

Lämmityksen ja sähkölaitteiden käytöstä on saatava riittävän turvallista. Peseytymisen ja wc-käyntien on onnistuttava rajoitteista huolimatta. Hätätilanteessa apua täytyy myös pystyä hälyttämään helposti ja nopeasti.

Aloitukset korjausneuvojan kanssa

Remontointi maksaa, joten aluksi tarvitaan realistinen budjetti. Vanhustyön keskusliitolla

on yhteensä 15 alueittain palvelevaa korjausneuvojaa, joiden kanssa on turvallista aloittaa kodin saaneeraus. He tekevät pyynnöstä maksuttoman kotikäynnin, jonka tuloksena syntyy arvio muutostöistä ja niiden kustannuksista. Asiantunteva korjausneuvoja on yleensä varmempi vaihtoehto kuin rakennusfirmat, vaikka nekin tarjoavat maksutonta arviota.

– Arviointi alkaa siitä, mistä aloitetaan ja mitä se maksaa. Katson ensin perusasiat: missä kunnossa ovat katto, lämmitys, pesutilat ja sisäänkäynti. Joskus vanhat omakotitalot vaatisivat niin paljon peruskorjausta ennen niitä toivottuja muutostöitä, että remontti kokonaisuudessaan tulisi liian kalliik-

Sisällä asunnossa liikkumista helpottavat kynnysten poistaminen tai luiskien asentaminen oviaukkoihin sekä niiden leventäminen.

si, kertoo korjausneuvoja **Jari Mustonen** Vanhustyön Keskusliiton Pohjois-Pohjanmaan piiristä.

Kaiteet ja luiskat liikkumisen turvaksi

Esteettömyyttä ei niin vain luoda vanhaan omakotitaloon, jossa portaat ovat jyrkkiä, kynnykset korkeita ja oviaukot kapeita. Metalliritilästä rakennettu luiska pihasta ulko-ovelle on melko kookas rakennelma, koska sen kaltevuus saa olla korkeintaan 5 prosenttia. Kaiteilla varustettu luiska on kuitenkin turvallinen tie pihasta kotiin, ja se palvelee sekä rollaattorin ja pyörätuolin käyttäjiä että niitä, joille portaiden nousu on muuten vaikeaa.

Parvekkeille ja terasseille pääsyä voi puolestaan helpottaa nostamalla koko parvekkeen lattiatasoa korkeammalle, jolloin kynnysnousu pienenee.

Sisällä asunnossa liikkumista helpottavat kynnysten poistaminen tai luiskien asentaminen oviaukkoihin sekä niiden leventäminen. Varsinkin jälkimmäinen toimenpide voi olla vanhassa talossa työläs, ja usein se koskee nimenomaan wc- ja pesutilojen ovia.

– Voi miettiä, selviäisikö sisällä pelkkin tukikahvojen ja kaiteiden avulla, Jari Mustonen huomauttaa.

Seinään kiinnitettävät tukikaiteet ovat tärkeitä paitsi kävelyn, myös istuutumisen ja nousemisen, pyörätuolia käyttävän siirtymisten tai vaikkapa kenkien pukemisen apuna. Kaide asennuksineen on kustannuksista pienimmästä päästä hyötyynsä nähden. Tukikahvoja saa rautakaupoista noin 30 euron kappalehintaan.

Sisähissi on hintava investointi

Edellä mainittujen lisäksi puusta ja levyistä rakennettu tai valmiina netistä tilattu kynnysluiska on myös melko pieni kustannus, mutta iso apu.

– Tavallisen oven kynnnykseen ”apuluiskan” voi rakentaa esimerkiksi pyöreistä harjanvarsista katkomalla niitä sopivan mittaisiksi, Mustonen vinkkaa.

Useammassa kerroksessa olevan asunnon portaikkoon voi asentaa myös sisähissin, joskin se on hintava investointi. Porrashissiiä ei voi rakentaa täysin kylmään tilaan, vaan sen toiminnan ja kunnossapysyminen takaamiseksi tarvitaan vähintään 10 asteen lämpötila.

Yksivartinen, suoraan ylös nouseva hissi maksaa noin 6 000 euroa, ja kaksivartinen, mutkan tekevä hissi yli 10 000 euroa. Kuiluhissin kustannukset nouse-

vat jo yli sadan tuhannen. Taloyhtiössä hissien rakentamiseen vaaditaan aina yhtiön lupa ja lisäksi hissimallista riippuen vähintään toimenpidelupa. Taloyhtiöillä on mahdollisuus saada ARAn ja joissakin kaupungeissa myös kaupungin hissiavustusta. Pienet esteettömyyskorjaukset ovat sallittuja asunto-osakeyhtiöissä yhteisissä tiloissa, mutta ne ovat asukkaan omakustanteisia.

Apua suihkuun ja lieden ääreen

Liikkumisen vaikeuksista huolimatta vanhenevat ihmiset haluaisivat selvittää omin avuin mahdollisimman kauan. Onneksi on olemassa keinoja ja välineitä, jotka auttavat selviytymään rakkaista arjen asioista. Yksi tärkeimmistä on tilojen väljentäminen mahdollisuuksien mukaan.

– Suihkussa, saunassa ja wc:ssä pitää olla riittävästi tilaa, jotta niihin mahtuvat tarvittavat apuvälineet ja mahdollinen avustaja. Lisäksi kylpyamme sekä korkeareunainen, ahdas suihkukaappi ovat liikuntarajoitteiselle vaikeita ja vaarallisia paikkoja, Mustonen muistuttaa.

Remonttia suunniteltaessa voi miettiä, saisiko esimerkiksi ammeen tilalle reilun kokaisen suihkutilan, johon mahtuisi suihkujakkara tai -pyörätuoli. Wc-istuimelta nousemisessa auttavien tukikahvojen lisäksi jonkinlainen tuki voi olla tarpeen myös allaspöydän vieressä tai reunassa. Saunan lauteille pääsyä voi helpottaa kaiteen lisäksi esimerkiksi korvaamalla alimman portaan kahdella askelmalla; löylynheiton apuna puolestaan toimii kouru, jota pitkin veden saa juoksemaan suoraan kiukaalle. Kaikissa märkätiloissa karhennettu lattia tuo lisäturvaa.

Parempaa saavutettavuutta keittiöön

Omassa tutussa keittiössä ensimmäinen asia, joka kertoo asukkaan vanhenemisesta, ovat usein yläkaapit, joita ei voi enää käyttää. Siksi remontin suunnittelussa on tärkeää muistaa helpot säilytystilat – apua on jo siitä, että alakaappien tilalle asennetaan vetolaatikoita. On kehitetty myös ylähyllyjä, jotka saa hissillä laskeutumaan alas.

Pyörätuolin käyttäjille työtasojen ja tiskialtaiden on oltava tarpeeksi matalia ja siten suunniteltuja, että pyörätuolissa istuva pääsee riittävän lähelle niitä. Pistorasioiden sijainti pöydän etureunassa helpottaa kodinkoneiden käyttöä ja lisää turvallisuutta, samoin turvaliesi ja nykyiset itse itsestään virran katkaisevat kahvinkeitin, silitysraudat ja muut pienet koneet.

Kädenojennus siellä missä tarvitaan.

Katso lisää: www.vsander.fi

Kiinteistöhuoltoa ja mökkitalokkari palveluita luotettavasti ja ammattitaidolla Lohjan ja sen ympäryskuntien alueella!

Toteutamme myös pienimuotoiset rakennus- ja remonttityöt asiakkaan tarpeen mukaan.

Ota yhteyttä! **V-Sander Oy** | vahur1979@gmail.com | puh. 040 128 9672

Tykkää meistä FACEBOOKISSA!

facebook.com/omakotilehti

PUHDASTA ILOA JO YLI 70 VUODEN AJAN

ETT RENT NÖJE I MER ÄN 70 ÅR

Cleann Kalle
CLEANING & LAUNDRY SINCE 1952

LAADUKKAITA SIIVOUS- JA PESULAPALVELUJA

Tavoitat meitä palvelunumerosta:
019 264 6600
www.cleankalle.fi

HELSENKI | KIRKKONUMMI | RAASEPORI | HANKO

Kotipalvelut tukevat iäkkään itsenäisyyttä

Kun selviytyminen kodin arjesta omin voimin alkaa tuntua liian raskaalta, tai äkillinen sairaus tai vammautuminen muuttaa tilanteen kerralla uudenaikaiseksi, on aika ajatella ulkopuolista apua.

Kodin kuuluu olla turvapaikka, vaikka ikä heikentäisi toimintakykyä. Yhä useammalle vanhukselle se on myös ainoa mahdollinen asuinpaikka, kun kodin ulkopuolisia asumispalveluja vähennetään ja kokonaisia hoivayksiköjä lakkautetaan hartiavoimin uusilla hyvinvointialueilla. Kotona on joskus pakko asua, halusi tai ei – mutta hyvin moni ikäihminen haluaa, ja mieluiten viimeiseen asti.

Kotiin tuotavien palvelujen tiedonportaat

Ensimmäiseksi on järkevää selvittää, missä kaikessa yhteiskunta voi auttaa. Sosiaalialan ammattilaisen suorittama palvelutarpeen arviointi selkiyttää tilannetta. Palvelutarpeet selvitetään kotikäynnin yhteydessä. Samalla voidaan sopia esimerkiksi fysioterapeutin tai muistihoitajan tekemästä jatkoarvioinnista.

Kotihoitoa voi saada, jos ihmisen toimintakyky on selvästi alentunut, eikä hän selviä arjen toimista kuten peseytymisestä tai lääkkeiden ottamisesta itse. Kotihoito voi olla hyvinvointialueiden omaa toimintaa, jota voidaan tuottaa myös joko ostopalveluna tai palvelusetelillä sopimuspalveluntuottajien kanssa. Säännöllisen kotihoidon asiakasmaksut määräytyvät perheen yhteenlaskettujen bruttotulojen, perhekoon ja myönnettyjen palvelutuntien mukaisesti.

Kotisairaanhoito tarkoittaa asiakkaan kotiin vietyä sairaanhoitoa, ja se voi olla osa kotihoitoa. Kotihoitoa ja kotisairaanhoitoa saa tarvittaessa vuorokauden ympäri.

Etähoito on yksi tapa toteuttaa kotihoitoa. Se tarkoittaa etälaitteella tapahtuvaa kuva- ja äänivälitteistä, henkilökohtaista hoivapalvelua, jossa terveydenhuollon ammattilainen ottaa asiakkaaseen etäyhteyden etukäteen sovittuina ajankohtina. Lisäksi vaihtoehto kotihoidon käynnille voi olla lääkeautomaatti, joka ilmoittaa asiakkaalle selkeällä puheohjauksella, kun on aika ottaa lääkkeet. Lääkkeet säilyvät turvallisesti laitteen sisällä, eikä niitä ole mahdollista saada enempää kuin on määrätty.

Kotihoidon rinnalla voidaan tarjota erilaisia tukipalveluja, kuten

ateria-, siivous- ja turvapuhelinpalveluja. Tukipalvelujen tarkoitus on auttaa asiakasta selviytymään kodin askareista mahdollisimman itsenäisesti sekä mahdollistaa virkistys- ja harrastustoimintaa.

Kotitalouspalvelu on mitä tahansa kotityötä, kun sen tuottaa joku muu kuin kotitalous itse. Sen käyttäminen on yhtä mahdollista ikäihmisille kuin muillekin, jos varat antavat myöten. Kotitalouspalveluista kuluttaja maksaa yrittäjän laskuttaman hinnan, ja ne ovat tietyin osin verovähennyskelpoisia. Valitessaan palveluntuottajan kuluttaja kantaa myös riskit itse. Luotettavaa tekijää voi etsiä esimerkiksi Suomen Kotipalveluyhdistys ry:n kotisivujen kautta.

Kotitalousvähennyksestä saa esimerkiksi siivouksesta, ruuanlaitosta, pyykinpesusta ja muusta vaatteiden huollosta, pihan ja puutarhan hoidosta ja lumitöistä. Vähennyskelpoista hoiva- ja hoitotyötä ovat esimerkiksi lasten, vanhusten ja vammaisten hoito, kuten peseminen, pukeminen, syöttäminen ja muu huolenpito. Myös toisen avustaminen kaupassa, pankissa ja apteekissa sekä asiointi toisen puolesta ovat sellaista hoiva- ja hoitotyötä, josta saa kotitalousvähennyksen, kun se tehdään osana muuta laajempaa vähennykseen oikeuttavaa työtä.

Ikäihmiset voivat ostaa kotipalveluja ja sosiaalihuollon tukipalveluja myös arvonlisäverottomana sosiaalihuoltopalveluna, jolloin palvelun hinta on arvonlisäveron verran halvempi, ja sitä tarjoavan yrittäjän toiminnan on oltava sosiaaliviranomaisen valvonnassa. Arvonlisäverottomasta hinnasta voi tietyillä ehdoilla saada kotitalousvähennyksen.

Kolmannen sektorin toimijat, esimerkiksi järjestöt ja seurakunnat, tarjoavat useilla paikkakunnilla iäkkäille sekä virkistyspalveluja että apua kodin arkitoimiin. ■

Asiantuntijat Projektipäällikkö Olli Parkkonen Helsingin Seniori-infosta, viestintäjohtaja Merja Lankinen Vanhustyön Keskusliitosta

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja oli Euroopan parlamentin jäsen vuosina 2008–2024 ja nousee mahdollisesti varasijalta parlamenttiin 10. vaalikaudelle.
sirpa.pietikainen@europarl.europa.eu

Omakotitalo on omavaraisuuden kannalta kannattavaa

Omakotitalo on omavaraisuuden kannalta kannattavaa, sillä omakotitaloasuja pystyy helpommin vaikuttamaan omaan kulutukseensa. Omakotitaloasuja pystyy helpommin siirtymään edes osittain omavaraiseen energiantuotantoon ja lämmitykseen muun muassa aurinkopaneeleja ja ilmanlämpöpumppuja asentamalla tai takkaa lämmittämällä. Uusiutuvaan energiaan siirtyminen vakauttaa energian hintaa, sillä uusiutuvat energianmuodot eivät ole alttiita maailmanmarkkinoiden heilahduksille. Parhaimmillaan omakotitaloista saadaan energiaremonteilla kehitettyä passiivitaloja, jotka eivät tarvitse kiinteistön ulkopuolelta ostettua energiaa.

Omakotitalokiinteistön omistajan on helpompi vaikuttaa oman kiinteistönsä remontoimiseen ja sitä kautta arvonnousuun, sillä asunto-osakeyhtiön asunto-osakkeen remontit vaativat monesti taloyhtiön luvan. Näin ollen omakotitaloasujan on helpompi vaikuttaa esimerkiksi omavaraiseen energiantuotantoon, kuten aurinkopaneelien asentamiseen, kuin taloyhtiön asunnonomistajien. Kerrostalossa aurinkopaneelien asennus vaatii taloyhtiön suostumuksen.

Omakotitaloissa on usein myös piha, jota voidaan hyödyntää omavaraisviljelyyn. Omalla pihalla kasvatetuilla kasviksilla ja yrteillä saadaan raaka-aineita omalta maalta omaan ruokapöytään. Oman pihan antimet voivat tarjota piristävän ja lähellä tuotetun lisän ruokavalioon. Esimerkiksi perinteiset marjapensaat tarjoavat kivan tuoreen vitamiinilisan

kesällä, ja innostuessaan niitä voi säilöä tai pakastaa talven varalle. Omavaraisviljelyllä voidaan myös vähentää ruoan hinnan nousun vaikutuksia omaan talouteen.

Omakotitaloasumisen yksi iso etu on myös ulkoilun helppous ja matalampi kynnyks viettää aikaa pihalla. Omalle pihalle pääsee helposti, eikä siellä ole muita. Omakotiasuminen voi taata erityisesti ikäihmisille ja muille liikuntarajoitteisille helpomman mahdollisuuden ulkoiluun. Tästä on erityisesti iloa, kun päivät pitenevät ja ilmat lämpenevät. Tilanne korostui erityisesti koronapandemian pahimpina huippuina, kun ulkoilun mahdollisuutta julkisilla paikoilla rajoitettiin. Oma piha tarjosi myös turvallisen ympäristön ulkoiluun riskiryhmiin kuuluville ihmisille.

Omakotitaloasujat ovat usein myös mestareita kotivarasta huolehtimisessa, mikä johtuu osittain myös suuremmasta asuintilasta. Kotivara on kotona oleva varasto ruokaa ja juomaa poikkeustapausten varalle. Sitä tarvitaan, jos sattuu sairastumaan tai uuden mahdollisen pandemian mukana tuleva karanteeni osuu kohdalle, eikä pääsekään kauppaan. Marttojen ohjeen mukaan kotona pitäisi olla aina ruokaa ja vettä kolmen päivän tarpeisiin.

Omakotitaloasunto tuo siis omavaraisuuden lisäksi vapautta ja enemmän päätäntävaltaa. Etätöiden yleistyessä omakotitalossa asuminen kaupunkien laidoilla tai maaseudulla helpottuu, sillä työpaikalle ei tarvitse enää päästä joka päivä.

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Uni ei tule pakottamalla

Satunnainen unettomuus vaivaa jo noin joka kolmatta suomalaista. Uniterapeutti kertoo vinkkinsä unettomuuden juurisyyden selvittämiseen ja parempiin uniin.

Harva asia vaikuttaa arkeen ja hyvinvointiin yhtä kouriintuntuvasti kuin unettomuus. Toisinaan siitä puhutaan jopa suomalaisten uutena kansantautina.

Uniliiton vertaisryhmäohjaajanakin toiminut uniterapeutti **Päivi Karhu** kertoo työikäisten satunnaisen unettomuuden lisääntyneen 2000-luvun aikana. Se vaivaa jo noin joka kolmatta työikäistä.

– Pitkäaikaisesta kroonisesta unettomuudesta kärsii noin 500 000 suomalaista, mutta tämäntyyppinen unettomuus ei näyttäisi lisääntyneen, hän toteaa.

Hänen näkemyksensä mukaan sitä vastoin satunnais-ta unettomuutta on ruokkinut yleinen suorittamisen lisääntyminen kaikilla elämän osa-alueilla.

– Ihmisiltä odotetaan tehokkuutta, mikä saa aikaan kiirettä ja stressiä. Työ ja vapaa-aika ovat sekoittuneet erityisesti asiantuntijatyötä tekevillä. Olemme myös

alttiita jatkuvalle ja hallitsemattomalle tietotulvalle.

Karhu huomauttaa joidenkin kadottaneen yhteyden kehoonsa. ”Jaksamisen illuusiassa” elävä ei ymmärrä, että aikaa palautumiselle tulisi varata myös päivän aikana. Asiaa ei auta se, että monille unestakin on tullut tavoitteellista toimintaa ja mitattava suoritus.

– Tässä piilee ajatusvirhe, sillä jos unta yrittää tavoitella, sitä kauemmas se karkaa. Unta ei nimittäin voi suorittaa, vaan unen saanti edellyttää kaikesta kontrollista irti päästämistä.

Unettomuuden terveydelliset syyt ensin syyniin

Unensaantia voi Karhun mukaan vaikeuttaa moni asia: ulkoiset häiriötekijät, kuten melu tai valo, mutta myös

esimerkiksi kiputilat, uniapnea, stressi, huolet tai ylivi-rittyneisyys.

– Myös edellä mainittu yritys kontrolloida unta toimii unensaantia vastaan, ja kun uni ei toistuvasti yrityksistä huolimatta tule, mieleen hiipii vähitellen pelko unettomuudesta. Pitkittyneen unettomuuden aiheuttaa nimenomaan unettomuuden pelko.

Unettomuutta ratkottaessa hän neuvoa aluksi sulke-maan pois uniongelman mahdolliset terveydelliset ja fysiologiset syyt.

– Jos esimerkiksi kuorsaa ja erityisesti mikäli epäilee kärsivänsä yöllisistä hengityskatkoksista, niin uniapnea on syytä tutkia.

Karhu toteaa esimerkiksi estrogeenin vähentymisen aiheuttamien uniongelmien voivan olla vaihdevuosi-ikäisillä ensimmäinen vaihdevuosisien oire, jolloin estro-

geenin lisääminen saattaa ratkaista uniongelman. Sen lisäksi on kuitenkin monia muitakin fyysiseen terveyteen liittyviä tekijöitä, jotka kannattaa selvittää lääkärin avulla.

Öinen heräily voi olla myös normaalia

Jos uniongelmalle ei löydy elimellistä syytä, seuraavaksi Karhu kehottaa tarkastelemaan uniympäristöä.

– On hyvä käydä läpi, että uniympäristö on sellainen, etteivät ainakaan ulkoiset tekijät hankaloita unensaantia tai estä unessa pysymistä.

Hän neuvoa myös opettelemaan niin sanottua tervettä suhtautumista nukkumiseen. Uneen ja nukkumiseen liittyy paljon erilaisia haitallisia uskomuksia ja ajatusmalleja, joita voi purkaa esimerkiksi unihoitajan tai univalmentajan kanssa. Hän vakuuttaa, että on kuitenkin aivan normaalia, että joskus ihminen nukkuu hyvin ja joskus huonommin.

– On myös ihan normaalia, että ihminen heräilee yön aikana useitakin kertoja. Kukaan ei nuku kahdeksaa tuntia putkea ha-vahtumatta kertaakaan.

Heräily ei siis itsessään ole merkki siitä, että joku olisi vialla. Karhu kertoo ihmisten nukkuvan noin 1,5 tunnin unisykleissä. Syklin vaihtumiskohdassa on hyvin kevyen unen vaihe, jolloin saattaa havahtua hetkeksi hereille.

– Yleensä emme vain muista tällaisia mikroheräämisiä, mutta jos havahdumme silloin valveille, saamme yleensä uudestaan unen päästä kiinni.

Liika yrittäminen ei edistä unensaantia

Karhu ei mielellään ryhdy jakamaan vippaskonsteja unetto- muuden hoitoon. Koska syyt uniongelmiin ovat moninaiset, jo- kaisen on hänen mukaansa etsittävä juuri itselle toimivat keinot.

– Jos jokin keino ei toimi, se kannattaa lopettaa. Liika yrittämi- nen on myrkyä unettomuudelle.

Hän toteaa säännöllisen elämänrytmin yhdistettynä terveel- liseen ruokavalioon ja sopivasti mitoitettuun liikuntaan olevan kuitenkin hyvä lähtökohta nukkumiselle.

Hyvään unen perustaan kuuluu Karhun mukaan myös se, että kokee voivansa elää omien arvojensa mukaista, merkityksellistä elämää. Siksi on tärkeää, että unettomanakin pyrkisi säännöllis-esti pitämään kiinni itselle tärkeistä asioista.

– Jos esimerkiksi yhteys ystäviin on itselle tärkeää, niin kan- nattaa yrittää tavata heitä. Jos ei jaksa tavata, niin voisiko vaika soittaa? Tai jos ei jaksa soittaa, niin voisiko lähettää viestin? hän ehdottaa.

– Tee asioita ennen nukkumaanmenoa siksi, että niistä tulee hyvä olo, ei siksi, että tavoittelet nukahtamista. Jos uni ei tule, voit maata rauhassa, lukea tai nousta tekemään jotain rauhal- lista.

Karhu kertoo myös rennon suhtautumisen auttavan: vaikka yö olisikin mennyt kehnosti nukkuessa, useimmiten voi luottaa siihen, että tulevastakin päivästä selviää kyllä.

Hämärät syysillat tuovat helpotusta unettomille

Tutkimusten mukaan ihmiset nukkuvat talvella hieman enem- män kuin kesällä, mutta ero ei ole Karhun mukaan suuri. Hän toteaa talvella päivän olevan lyhyempi ja valoa vähemmän, mikä voi vaikuttaa uni-valverytmiin ja lisätä unen tarvetta.

– Kesällä taas pidempi päivä ja lisääntynyt valon määrä voi- vat vähentää unen tarvetta. Toisaalta kesän lämpimät yöt voivat tehdä nukkumisesta tukalaa ja vähentää sitä kautta unen mää- rää.

Karhun kokemuksen mukaan herkkäuniset kärsivätkin enem- män kesän valoisuudesta. Heille syksyn tulo tuo usein helpotus- ta nukkumiseen. Herkkäunisen kannattaisikin hänen mukaansa siirtyä kesäiltoina hämärään sisätilaan jo 1-2 tuntia ennen nuk- kumaanmenoa.

– Hyvät pimennysverhot blokkaavat suurimman osan valosta ja sopivalla unimaskilla hoidat loput.

Unen kannalta tärkeää on myös viilentää keho ja makuuhuone iltaisin. Viilennys kannattaa aloittaa jo hyvissä ajoin ennen nukkumaanmenoa.

– Kropan saa viilennettyä esimerkiksi kylmässä suihkussa tai ilta-uinnilla. Makuuhuone kannattaa tuulettaa jo hyvissä ajoin avaamalla ikkunat tai laittamalla ilmastointi tai tuuletin pääl- le, Karhu neuvoa.

– Jos kaikesta huolimatta uni ei lämpimänä kesäyönä tule, niin älä huolestu – Suomen kesä on melko lyhyt ja yöt alkavat taas pimenemään ennen kuin huomaatkaan!

Verhoomo Lehtinen
Autot - Huonekalut - Veneet

www.verhoomolehtinen.fi
Avoinna arkisin klo 10-17.
p. 040 770 6234, info@verhoomolehtinen.fi

Parempi uniympäristö, paremmat yöunet

Nukkumisympäristöllä voi olla suuri merkitys unensaantiin. Päi- vi Karhu kehottaa unetonta tar- kastelemaan makuuhuonetta kuin näkisi sen ensimmäistä kertaa ja myös toistamaan tsekkauksen aika ajoin. Hän antaa uniympäris- tön tarkistamiseen seuraavat vin- kit:

Onko siellä SIISTIÄ?
Jos ei, tee asialle jotain. Petaa sän- ky, laita vaatteet kaappiin ja vie huoneeseen kuulumattomat asi- at muualle.

Onko siellä RAUHALLISTA?
Jos huoneeseen kuuluu ääniä ul- koa, mieti mitä voisit tehdä asial- le. Olisiko mahdollista siirtää TV ja älylaitteet pois makuuhuoneesta?

Onko siellä MUKAVAA?
Milloin viimeksi vaihdotit patjasi tai tyynysi uusiin? Tyyny olisi hyvä vaihtaa uuteen 12–18 kk:n välein. Tyyny ja peitto olisi hyvä pestä pari kertaa vuodessa, sijauspatja ker- ran vuodessa.

Onko siellä HYVÄ TUOKSU?

Olisi hyvä, mitä vähemmän ha- juja makuuhuoneessa on silloin, kun siellä ei ole ihmisiä. Tuuleta huone. Huolehdi myös yön aikai- sesta ilmanvaihdosta, mutta vältä vetoa pään kohdalla. Voit halutes- sasi kokeilla aromaattisia suihkei- ta (laventeli, kamomilla), älä kui- tenkaan tuoksukynttilöitä!

Onko siellä SOPIVA LÄMPÖTI- LA?
Eri vuodenaikoina on erilaiset lämpöolosuhteet, jotka tulee ottaa huomioon. Jos mahdollista, säädä huoneen lämpötila sopivaksi, mie- luiten 18–22C.

Onko ilma SOPIVAN KOSTEAA?
Useimmille ihmisille ideaali ilman- kosteus on 30–50%. Varsinkin talvella ilma voi olla hyvin kuivaa. Hanki tarvittaessa ilmankostutin.

Onko siellä PIMEÄÄ?
Jos ei niin hanki verhot tai kaihtimet, jotka pimentä- vät huoneen. Vaihda myös va- laisimien lamput sellaisiin, jotka eivät lähetä sinistä aallonpi- tuutta. ■

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Tähtitaivaan tarkkailuun

Tähtihaarastusta rajoittaa Suomessa lähinnä kesäöiden valoisuus. Syksyn tullen tähtitaivaalta voi kuitenkin bongata monenlaista kiinnostavaa jo paljain silminkin, ilman sen kummempia varusteita.

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa auttaa kiinnostuneita tutustumaan tähtitieteen maailmaan. Valtakunnallinen tähtiharrastuspäivä on vuosittainen tähtiharrastuksen teemapäivä. Sitä vietään syyspäiväntasauksen tienoilla olevana lauantaina, tänä vuonna siis 21.9.

Tähtiharrastuspäivän ajankohdaksi on valittu hetki, jolloin illat alkavat olla taivaan tarkkailun kannalta riittävän pimeät koko maassa.

Paikalliset tähtiharrastusyhdistykset ja yksittäiset tähtiharrastajat eri puolilla Suomea esittelevät tuolloin toimintaansa sekä järjestävät tähtitieteeseen ja -harrastukseen liittyvää ohjelmaa. Siitäpä siis mielekästä tekemistä pimeisiin iltoihin!

Lähde: www.ursa.fi

Tykkää FACEBOOKISSA!
meistä facebook.com/omakotilehti

facebook.com/omakotilehti

Ristikon
ratkaisu
edellisestä
lehdestä.

[illegible]

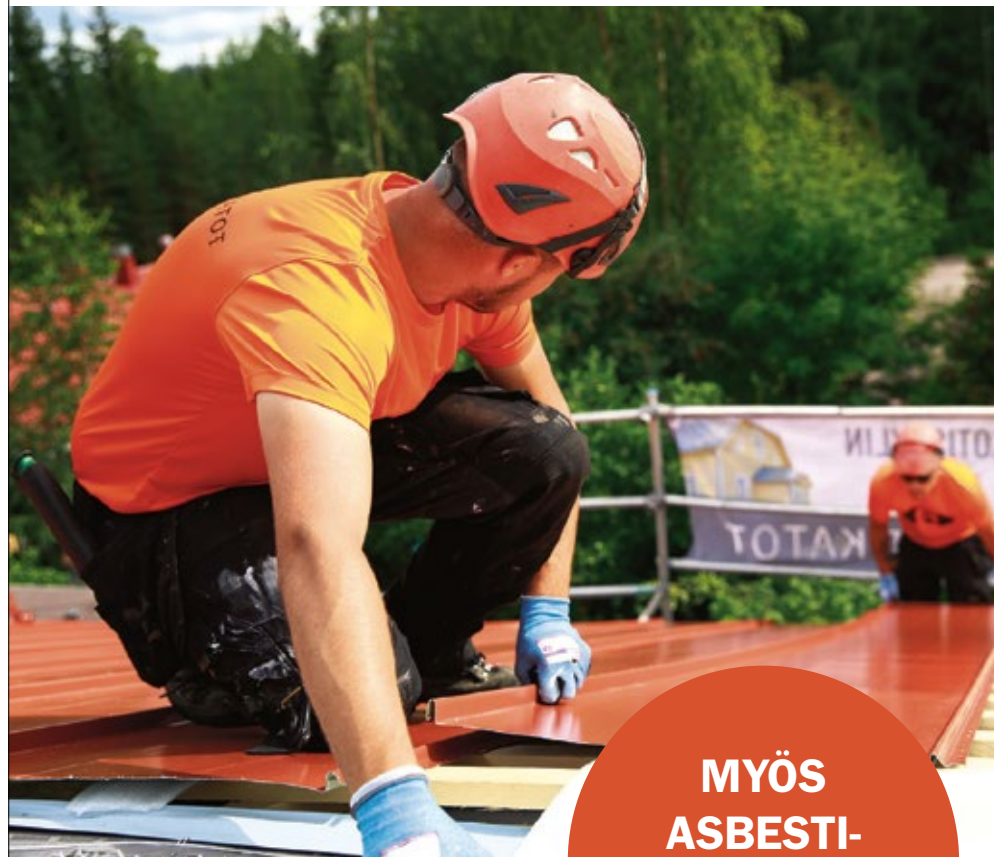
PELTIKATOT | TIILIKATOT | HUOPAKATOT
TIILIKATTOJEN PINNOITUKSET

Kattoremontteja yli 20 vuotta
Tuhansia tyytyväisiä asiakkaita

ONKO

KATTOREMONTTI AJANKOHTAINEN?

PYYDÄ TARJOUS!

**MYÖS
ASBESTI-
PURKUTYÖT
MEILTÄ!**

OTA YHTEYTTÄ:

Puh. 020 7413 950

www.eliittikatot.fi

e ELIITTIKATOT

Kotisi ylin ystävä

FINNOBAU

KAIKKI JULKISIVUSTA SISÄPINTOIHIN

RAPPAUS - MAALAU - TASOITUSTYÖT - REMONTIT

finnobau

raimo.tuominen@finnobau.fi

WWW.FINNOBAU.FI

040 728 9938

Vuodesta
2005

RALA
PÄTEVYYS

**luotettava
kumppani**

*Joko olet
tutustunut?*

www.omakotilehdet.fi

K Rauta

**SÄÄSTÄ
23%**

4990:- (6490€)

**Ulkoporeallas Cello
Spa Pyhä**
5+1-paikkainen. Vesitilavuus
1300 l. Materiaalit kestävät
pakkasta ja lämpötilan
vaihteluita. Valmistettu
Suomessa.

**SÄÄSTÄ
37%**

5590:- (8990€)

**Ulkoporeallas Novitek
Olos Basic**
Kolmen istumapaikan ja kahden
makuupaikan tehokkaat hieronnat
rentouttavat kerrallaan viisi kylpijää.
Koko 210 x 210 x 96 cm.

POISTOPÄIVÄT

Huipputuotteita huippuedullisesti!

**SÄÄSTÄ
27%**

269:- (369€)

**Sähkögrilli Weber
Q 1400**
Grillausala 43 x 32 cm.
Grillin mitat 72 x 41 x 40 cm.
Teho 1,56 kW.

339:- (399€)

**Hiiligrilli Weber Master-
Touch Premium E-5770**
Gourmet BBQ System -grilliritilöillä
laitat aamiaisen, haudutat lihapadan
ja paistat täydellisen pizzan.

**SÄÄSTÄ
20%**

359:- (449€)

**Savustin Weber Smokey
Mountain 47cm**
Savustaa mitä vain lihasta ja kalasta
vihanneksiin ja juustoon.

**SÄÄSTÄ
50%**

ERÄ!

24⁴⁸ kpl
(48,95)

**Terassilauta UPM ProFi
Deck kastanjanruskea
28x150x4000**

**SÄÄSTÄ
37%**

**Suihkusetti
Damixa 76688.61
Silhouet musta**
Kolme erilaista suihku-
toimintoa. Suihku-
tangossa säädettävä
asennusväli.
Metallinen suihkuletku
1,5 m.

109:- (175€)

K Rauta

LOHJA/LOJO

Ojamonharjuntie 86, 08200 Lohja puh. 019 357 511.
Palvelemme: ma-pe 7-19, la 9-16, su 10-16

K Plussa

Tarjoukset voimassa
12.9.2024 asti tai
niin kauan kuin
varatut erät riittävät.

AKU ON KESTÄVÄ JA VAKAA VEDETTÄVÄ

AKU BP750-L

- Kokonaispaino 825 kg
- Kantavuus 642 kg
- Pituus 545 cm
- Hitsattu, upposinkitty runko
- Vesitiiviit pyörännavat
- Takakeinu

Lehtijouset

TARJOUS!

1490 €

Norm. 1676 €

AKU BS750-R

- Kokonaispaino 825 kg
- Kantavuus 665 kg
- Pituus 512 cm
- Kumivääntöjousi
- Vesitiiviit pyörännavat
- Takakeinu

UUTUUS!

TARJOUS!

1290 €

Norm. 1451 €

AKU BE600-R

- Kokonaispaino 600 kg
- Kantavuus 463 kg
- Pituus 455 cm
- Hitsattu, upposinkitty runko
- Vesitiiviit pyörännavat
- Takakeinu

UUTUUS!

TARJOUS!

995 €

Norm. 1194 €

Tarjoushinnat niin kauan kuin tavaraa riittää. Hinnat sisältävät alv 25,5 %.

**AGCO
SUOMI**

VALTRA

AGCO SUOMI OY

Espoo Minttupelto 5, Espoo, Kehä III
www.agcosuomi.fi

FENDT

KESLA

FMIG
FARM MACHINERY GROUP

japa

AKU
Takuu 2 vuotta

Myynti ja varaosat

Peter Lindberg, 040 770 2761, peter.lindberg@agcocorp.com
Leevi Hausalo, 0400 778 382, leevi.hausalo@agcocorp.com